JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1859. Zaturdag, 10 September, N°. 73.

HOOFD-BUREAU: te Batavia bij H. M. VAN DORP; te Samarang bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te Soerabaija bij LE ROY & Co. te Pasaroean bij WEIJERMANS & Co., te Cheribon bij BLOK & RUZETTE, te Tagal bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT, te Madioen bij G. A. HOGENRAAD, te Padang bij H. R. VAN WIJK, Rzn., voor de Buitenbezittingen bij de Agenten der Stoomschepen van den Heer W. CORES DE VRIES en voor Nederland bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te Amsterdam.

Prijs per half jaar voor *Batavia* ... ƒ 12,50.
„ „ „ „ *Java* ... „ 15,—.
„ „ „ „ *Buitenbezittingen* ... „ 17,50.
„ „ „ „ *Nederland* ... „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven **franco.**

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentien** is 50 cents voor de vijf woorden
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort een

BIJVOEGSEL.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doet te weten:

Dat Hij, ten vervolge op de ordonnanciën van 3 September 1858 (Nederlandsch-Indisch staatsblad no. 102) en van 30 Junij 1859 (Nederlandsch-Indisch staatsblad no. 49), verdere uitvoering wenschende geven aan het bepaalde bij artikel 3 der wet van 20 April 1855 (Nederlandsch-Indisch staatsblad no. 42);

Gelet op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het Reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indië.

Heeft goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Aan de houders van heele en halve duiten van Nederlandsch-Indischen muntslag wordt, van en met Zaturdag den eersten October tot en met Woensdag den dertigsten November 1859, gelegenheid gegeven tot verwisseling van duiten, bij alle landskassen op Java en Madura.

Art. 2. De verwisseling geschiedt dagelijks, zon- en feestdagen uitgezonderd, tegen wettige betaalmiddelen, in de verhouding van vijf cents voor zes enkele duiten.

Art. 3. Van en met den eersten December 1859 worden de heele en halve duiten bij 's lands kassen op Java en Madura niet meer in betaling of ter verwisseling aangenomen, noch uitgegeven en is niemand meer verpligt, ze in betaling aan te nemen.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indië geplaatst, en voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegiën en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Batavia, den 3den September 1859.

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië,
Bij afwezigheid:
Namens denzelven,
De Vice-President van den Raad van Nederlandsch-Indië, belast met het dagelijksch beleid van zaken,
DE KOCK.
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

(Staatsblad no. 64.)

BEKENDMAKING.

Ingevolge bekomen last, wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal gewone audientie zal verleenen op Maandag, den 19den September 1859, des morgens te negen uren, aan het gouvernements Hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden gelieven hunne aanvragen om audientie, onder duidelijke bekendstelling van namen en titels, te rigten aan den **Adjudant van dienst.**

Buitenzorg, den 8sten Sept. 1859.

De Kapitein Adjudant,
E. F. DE SEIJFF.

Bij missive van den minister van Staat, Minister van Kolonien van 25 Julij 1859, La. II. no 4,825 is aan het Indisch bestuur de mededeeling gedaan, dat met 's Konings goedkeuring door den Nederlandschen Consul te Singapore tot zijnen Vice-consul aldaar is benoemd de heer M. T. Davidson.

Civiel Departement.

Ingetrokken:

Het besluit van 7 Augustus 1859, no. 2, waarbij aan den resident van Riouw J. H. Tobias is verleend een tweejarig verlof naar Nederland, met bepaling, dat hij de betrekking van resident van Riouw zal blijven bekleeden.

Ontheven:

Op zijn verzoek, eervol, van de verdere waarneming der civiele geneeskundige dienst in de residentie Preanger-Regentschappen, de civiele geneesheer te Tjiandjoer J. C. Ploem.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den gewezen commies bij de algemeene boekhouding bij den directeur van financien Jh. Young.

Benoemd:

Tot commies bij de hoofdcommissie van onderwijs in Nederlandsch-Indie, de gepasporteerde militair H. Perrison.

Militair Departement.

Benoemd:

Tot magazijnmeester der derde klasse (rang van tweeden luitenant), de magazijnmeester der vierde klasse (rang van adjudant-onderofficier) E. A. C. Ammedick.

Marine Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de ambtenaar op wachtgeld J. J. Winsser, laatstelijk hoofdcommies bij het commandement der zeemagt in Oost-Indie en de inspectie der marine.

ADVERTENTIEN.

Ten gevolge magtiging van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, zal door den ondergeteekende, op Dingsdag den 13den September eerstkomende, op publieke veiling, bij executie door de commissionnairs John Pryce & Co., te houden vendutie, worden verkocht:

Het gouvernements gebouw, gelegen naast en ten oosten der sociëteit de Harmonie, voor afbraak en geheele opruiming liggende. De voorwaarden van verkoop, van heden af ter inzage op het bureau van den Ingenieur 1ste klasse Chef der 1ste Waterstaatsafdeeling.

VENDUTIEN.

Op Maandag, den 12 September, voor het commissiehuis van J. Speet.

Op Dingsdag, den 13 September, des avonds te 7½ uren, in de Societeit de Harmonie, door den boekhandelaar H. M. van Dorp.

en

à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van John Pryce & Co.

Op Woensdag, den 14 September, bij den heer H. Veit, op Koebon-Mankok.

en

à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van van Slooten, Morgan & Co.

Op Donderdag, den 15 September, des voormiddags te 10 uren, in het locaal der beurs, van 40,000 pikols suiker.

Op Vrijdag, den 16 September, wegens vertrek, voor het woonhuis van den weledg. heer Bergansius, in het Kampement, door van Slooten, Morgan & Co.

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in den navolgenden boedel:

Door Strick van Linschoten te Soerabaija, van wijlen Gabriel Leopold Oostziek.

Aangekomen Vreemdelingen

van den 7 tot en met den 9 September, 1859.

HOTEL WILLEM H. J. C. de Vriese, van de Reede. — J. P. Taubel, van Idem. — K. Teller, van Maszienis. — A. F. Stiedebrand, — van de Reede.

JAVA HOTEL. B. J. Schipper, van Tjeringin. — J. K. Annokkee, van Australie. — F. P. Voogt, van Pakoadja. — H. A. van Marle, van Pecalongan. — J. Schuit, van Bantam.

Vertrekkende Personen.

E. C. ter Meulen en echtgenoot.

Advertentien.

Getrouwd:

H. J. STAVERMAN
met
H. C. LEROUX.

KEDIRI, den 3den Augustus 1859.
Algemeene kennisgave. (2865)

Getrouwd:

J. P. JELTES
met
C. H. F. BUIJN.

POEROLINGO 17 Augustus 1859.
Residentie Banjoemaas. (2866)

Voorspoedig bevallen van een' ZOON *J. D. van Andel Godefroij.*

BATAVIA, 8 September 1859. (2851)

Bevallen van eene DOCHTER *E. C. de Rochemont,* geboren *van Lakerveld.*

SALATIGA, 26 Augustus 1859. (2812)

Bevallen van een' ZOON, *H. J. van Prehn,* geboren *Gerlagh.*

BUITENZORG, 31 Augustus 1859.
Eenige kennisgave, (2810)

Bevallen van eene DOCHTER, *A. C. W. Weitzel,* geboren *de Paulij.* (2815)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *F. Macartich* geb. *Martherus.*

BATAVIA, 2den September 1859. (2816)

Voorspoedig bevallen van een' ZOON, *Charlotte, Frederica Kocken, Resner.*

BATAVIA, 5 September 1859. (2850)

Bevallen van eene DOCHTER, *H. G. Du Perron, van de Poel.*

PEKALONGAN, 7 *September* 1859.
Eenige kennisgave. (2886)

Op den 5den dezer overleed alhier, na eene kortstondige ziekte, mijn geliefden Zoon *Albert,* in den ouderdom van ruim 22 jaren.

M. AHLERS.

BATAVIA, 10 September 1859.
Eenige kennisgave. (2884)

Heden ontving ik het treurige berigt, dat mijn innig geliefde Vader den heer *Jan Andries van Dapperen,* op den 31 Mei te *Baarn* is overleden.

VAN DAPPEREN
1ste Luitenant der Infanterie.

AIJER BANGIES, den 2 Augustus 1859. (2820)

Het Nederlandsch en Indisch-Leger heeft een gevoelig verlies geleden door het afsterven van onzen nog jeugdigen krijgsmakker, den 1ste luitenant **J. E. WIEDERKEHR**, die op den 19de Julij 1859 te Rindo-Hatie aan de gevolgen eener buikziekte bezweek.

Wij verliezen in hem een braaf, edel en moedvol officier, die zich door zijne hoedanigheden de achting zijner Chefs en de liefde zijner kameraden had weten te verwerven.

Met een treurigen blik staren wij zijn verscheiden na, en brengen hulde aan zijne nagedachtenis.

Namens het korps officieren der Expeditie in de *Retjang* en *Ampat-Lawang.*
COCHIUS, *kapitein.*
HIMPE, 1ste *luitenant.*

(2848)

VENDUTIE

op Maandag, den 12den September,

voor het Commissiehuis van

J. SPEET,

tegen 6 en 4 pCt. Vendusalaris,

van

150 Reaal fijn Sydney's

GOUD IN BLADEN,

verder:

het factuur **Diamanten, Brillanten en andere Edelgesteenten,**

reeds voorloopig gecommenceerd;

behalve dat Factuur zal nog aan de meestbiedenden worden verkocht:

Een prachtige gouden Buikband van 19 Schakels van dukaten-goud met eene plaat geheel bezet

met de schoonste ***Brillanten,*** wegende ruim 20 reaal.

Een Brillanten Borstspeld met een Brillant van circa 4 kt., omringd met 20 brillanten, allen van het eerste water.

Twee gouden Haarpennen, ieder met eene groote en 12 kleine Brillanten.

Drie paar gouden Armbanden versierd met Brillanten en Robijnen.

Twee Brillanten Oorknoppen à Jour gezet.

Drie Brillanten Ringen à Jour gezet.

Een snoer van 94 stuks fraaije, groote blanke Paarlen met een slot van 11 Paarlen.

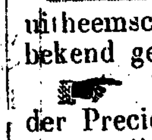
Een Collier van 375 fraaije Paarlen, zijnde Drie Snoeren, benevens een goud slot van 9 groote witte Paarlen.

24 kodies Batik Hoofddoeken.

290 Ellen goud- en zilver Stof en Zijde met gouden Bloemen voor Kleederen van Inlandsche Vorsten.

41 El fijn groen zijde Fluweel.

alsmede:

EENE PARTIJ FRAAIJE BLOEMEN,

zijnde eene verzameling van 48 soorten van uitheemsche Rozenplanten, waarbij alleen de namen zijn bekend gesteld.

☞ ***Ten 10 ure precies*** zal met den verkoop der Preciosa's worden begonnen en van Donderdag af aan, zullen al de Goederen dagelijks ter bezigtiging liggen; ook Zondag, de dag vóór deze belangrijke veiling, zal het Commissie-Locaal geopend zijn, ten einde het publiek in de gelegenheid te stellen, deze zoo hoogstkostbare en belangrijke verzameling van ***Juweelen, Goudwerk*** en ***Paarlen*** te bezigtigen. (2853)

OP DE VENDUTIE

van Maandag, den 12den September zal voor het Commissie-huis van J. SPEET, mede zonder reserve worden verkocht voor rekening van belanghebbenden:

M. M. No. 13 à 17. **Vijf Balen door zeewater beschadigd Grijs Linnen.**

(2874)

Bij J. SPEET zal Maandag worden verkocht een fraai en bijzonder ligt

HANDWAGENTJE,

voor één of twee Paarden met Engelsche Kappen, Engelsche Veeren en Patent-assen, van binnen blaauw bekleed, alsmede

... (2875)

OP DE VENDUTIE

van Maandag bij *J. SPEET*, zullen nog worden verkocht:

2 NIEUWE PRAAUWEN,

ieder van 1 koijang.

(2835)

VENDUTIE

op Dingsdag den 13den September 1859, voor het Commissiehuis van

JOHN PRYCE en Co.,

van Diverse **Lijnwaden, Arrowroot** in kelders, geschikt ter verzending, **Tafel-Servicsen.** verder van circa

100 tonnen Steenkolen,

divers **Touwwerk** en **Rondhouten**, eene fraaije **Koperen Kombuis**, alles afkomstig van het fransche schip *Jacques Cézard.* (2843)

OP DE VENDUTIE

van den 13den September 1859,

zullen worden verkocht

TOT SLUITING VAN REKENING:

Eene partij Groenten,

in kleine vaatjes.

ZINKWIT

in $\frac{1}{2}$ en $\frac{1}{4}$ vaatjes.

Keurig in hout en ivoor gesneden

SCHILDERIJTJES,

min of meer beschadigd.

(2845) JOHN PRYCE & Co.

Op de Vendutie

van den 13den September 1859

zullen verkocht worden

549 BALIES SAKY,

waarvan **200 Balies** liggende in 's lands pakhuizen en **349 Balies** in de Japansche Toko.

(2899) JOHN PRYCE en Co.

OP DE VENDUTIE

van den 13den September 1859,

zullen nog worden verkocht:

50 MANDJES SUIKER,

in kleine **Kavelingen;** geschikt voor huisselijk gebruik.

(2897) JOHN PRYCE en Co.

OP DE VENDUTIE

van den 13den September 1859,

zal worden verkocht: een fraai

TAPIJT,

van 16 bij 19 voet, en een fraai

IDEM,

van 22 maal 17½ voet.

(2844) JOHN PRYCE en Co.

OP DE VENDUTIE

van Woensdag 14den dezer zullen almede worden verkocht:

704 staven Zweedsch ijzer

2086 dito Engelsch dito

320 bossen Bandijzer

340 bossen Spijker ijzer

C B A 605/$_{1}$ 4 kisten à 50 ps. ruwe Shirtings

A Z S C 76/$_{79}$ 18 dito à 50 do. ruwe Calicots 6/4.

A S C 81/$_{83}$ 3 dito à 50 do. 7/4

100 ...

(2887) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

BOEKEN VENDUTIE

op Dingsdag den 13 September a. s., des morgens ten 7 ure, ... HARMONIE,

Van eene belangrijke Verzameling Nederlandsche, Fransche, Hoogduitsche en Engelsche

BOEKWERKEN,

waaronder over:

Geschiedenis, Taal-, Land- en **Volkenkunde** van **Nederlandsch-Indië, Aardrijkskunde, Staathuishoudkunde, Brochures** over **N. I., Natuur-, Wis-** en **Sterrekunde, Scheikunde, Mineralogie, Geologie, Zoölogie, Ontleed-** en **Natuurkunde** van den **Mensch, Ziekte-** en **Heelkunde, enz., enz.**

De Catalogus zal tijdig verspreid worden.

(2861) H. M. VAN DORP.

OP DE BOEKEN-VENDUTIE

van Dingsdag 13 September, zullen nog verkocht worden:

TWEE BEWIJZEN

van Aandeel in de Javasche Bank.

(2821) H. M. VAN DORP.

De **Twee bewijzen** van aandeel in de Javasche Bank zullen op Dingsdag avond den 13den September verkocht worden te

7 ure 15 minuten.

(2858) H. M. VAN DORP.

VENDUTIE

Woensdag, 14 September 1859,

voor het Commissiehuis van

VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,

van diverse

Lijnwaden,

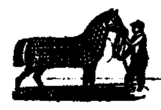
een factuur **Staafijzer, Hoepelijzer, Rondijzer,** 100 kistjes **Slaolie,** 1 partij **Provisien** in blik, etc. (2837)

VENDUTIE

wegens verhuizing,

op Woensdag, 14 September, ten huize van den Heer H. VEIT, op Koebor Mankok, weg langs *Jacatra*, van

diverse meubilaire goederen.

Een goed geconserveerde Mylord,

Een do. do. Handwagen.

Een Kindertentwagen, tevens geschikt voor een Jagtwagen.

Een Bendij op Amerikaansche wielen en Olijbussen,

Een span bruine Macasser Wagenpaarden, fijn gedresseerd en hardloopend boven de 4 voet hoog ieder.

Een span kleine bimanezen, die altoos voor de kleine Wagen hebben geloopen.

Een Vos Bendij Paard hardloopend, 4 voet hoog en verder:

Melkgevende Koebeesten

van Bengaalsch Ras,

fraaije Bloemen in potten.

(2826)

VENDUTIE

Vrijdag 16 September 1859,

wegens vertrek voor het woonhuis van den WelEdG. Heer BERGAMIN,

in het Kampement, door

VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,

van eenen netten inboedel bestaande uit: Spiegels en Schilderijen, Hang- en Tafellampen, Stoelen, Canapés, Tafels, Ledikanten, Kasten, Matten, Porcelein-glas en Aardewerk, voorts nog: 1 Wagen, 1 Bendie, 2 spannen perfecte wagenpaarden, 1 rijpaard en eene bezette Koe, etc. (2888)

VENDUTIE

Op Vrijdag den 16 September 1859,

voor het Commissiehuis van

ABEELEN, DENNISON & CO.

tegen 4 pCt. Vendu-Salaris van

20 Balen rood Adrianopel garen,

4 Balen Zeildoek,

1 Baal zwart en blaauw Laken,

eene belangrijke partij Baticks als: **Sarongs, Slendangs** en **Hoofddoeken,** blaauwe **Drill** en ruwe **Calicots,** alles min en meerder beschadigd. (2882)

Op de Vendutie

van den Heer H. VEIT op *Koebor Mankok* zal mede worden verkocht

EENE DRIE JARIGE HOLLANDSCHE KOE

7½ maand bezet. (28..)

Vendutie

Op VRIJDAG en ZATURDAG, den 16den en 17den September 1859,

wegens vertrek,

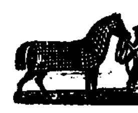
VOOR DE ADS. RES. WONING TE TANGERANG

van eenen zeer netten INBOEDEL,

bestaande uit:

Mahoniehouten en andere Meubels, een voor dit klimaat vervaardigde Pianino en Draaiorgel, Spiegels, Schilderijen, Hang- en Tafel-Lampen, Zeilen, Matten, Kristal-, Zilver-, Pleet-, Porcelein-, Glas- en Aardewerk.

Voorts:

Twee Rijpaarden en verscheidene Wagenpaarden, een Vis-à-Vis, een Palanguin, een Tentwagen, Tuigen, etc., etc., etc.

Vervolgens:

30 Koebeesten,

waaronder Melkgevende en gemeste jonge Ossen

en

EEN VANILLE TUIN,

bestaande uit p. m. 2000 planten. (288.)

OP DE VENDUTIE

van den 18den September 1859,

zal nog worden verkocht:

Een factuur Ginger Wine, Diverse militaire Kleedingstukken, 4 paar Gouden Epauletten, 330 Groote Pakkisten, 15 Japansche Martavanen, 7 kisten fijne Roode Wijn, verder,

Voor Rekening van Belanghebbenden:

5 kisten witte Maddapollams,

11 „ ongebleekte Katoen

2 „ Chitsen, min of meer door zeewater beschadigd.

(2890) JOHN PRYCE en Co.

VENDUTIE

op Maandag den 19den September 1859,

wegens vertrek:

ten huize van den WelEdelen Heer **J. L. ADAM** op *Tanabang*, door

JOHN PRYCE en CO.,

van een zeer netten **Inboedel,** bestaande uit Mahoniehouten en andere Europesche **Ameublement,** Spiegels, Schilderijen, Hang- en Tafellampen, Tapijten en alcatieven, enz. enz., zoomede van een weluidende Engelsche

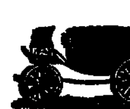

PIANO en MELODIUM,

een **DRAAIORGEL**, een engelsche **MANGEL**

verder:

van Europesche **RIJTUIGEN**, als:

Een Vis-a-Vis

» Coupé

» Jagtwagen;

goed gedresseerde Wagen en Rijpaarden, als:

1 span Schimmels hoog cc. 54 duim

1 » Bruine paarden » 53 »

1 » Zwarte » » 48 »

1 Bruin Wagenpaard » 48 »

Het welbekende Sidney Race Paard Antelope, hoog cc. 50 dm.

1 Schimmel Rijpaard Arabisch ras hoog cc. 59 dm.

1 Zwart Rijpaard „ „ 54

1 Dames „ „ „ 52

(Deze Rijpaarden zijn alles uitmuntend gedresseerd)

2 Kinder Rijpaardjes, 1 Kar met Paard en Tuig, Wagentuigen, Dames- en Heeren Zadels, Bloemen in Potten, eene **Waterpomp met Pijpen,** enz., enz.

Zaturdag te voren te bezigtigen. (2889)

Vendutie

Op Woensdag den 28 September 1859,

van

HET GEBOUW,

thans in gebruik zijnde van de WEES-KAMER, met daaraan belendende VIJF PAKHUIZEN, te zamen een perceel vormende bij uitstek gunstig gelegen voor den handel, een en ander toebehoorende aan de minderjarige kinderen van den Heer N. Cabujo.

Nadere informatiën te bekomen bij de firma

(2814) L. G. VAN LAKERVELD & Co.

VERKOOP VAN EEN SCHIP

op **Woensdag den 21 September 1859,** zullen de ondergeteekenden verkoopen, voor rekening van belanghebbenden, in een der **Recherche Pakhuizen bij de kleine Boom,** met toestemming van den Britschen Consul, het

ENGELSCH CLIPPERSCHIP

SPIRIT OF THE AGE,

KAPT. W. BILLING

groot 736⁴/₅ Ton,

kopervast en gekoperd, gebouwd in 1854, thans liggende ter reede alhier, zoomede deszelfs geheelen inventaris en restant Provisiën.

Het schip zal worden verkocht ten negen ure en daarna de Inventaris en restant Provisiën.

Hetzelve is van heden af voor een ieder te bezigtigen.

JOHN PRYCE & Co.

Batavia, 10 September 1859.

Op den 11 October e. k.

zal door de Heeren

VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,

te Batavia

het onverdeelde met hijpotheek bezwaarde ⁴/₅ aandeel in het

Nederlandsche Indische Schip

FATHUL MOBARAK,

en in deszelfs Inventaris, toebehoorende aan de gefailleerde Arabieren **Said Abdul Cadir bin Achmat Assegaf en Said Abdul bin Rachman Alie Assegaf,** worden verkocht.

Namens den hijpotheekhouder

(2852) SECH SAID BIN SALIM NAOEM.

Op een nader te bepalen dag,

in het begin der maand OCTOBER zullen de ondergeteekenden publiek verkoopen:

Het ijzeren Stoomschip

„KRATON,"

Lang 107 voeten Engelsche maat.

Breed 12 „ 9 duimen Engelsche maat

Diep 6 „ 9 „ „

Diepgang 2 „ 6 „ „

voorzien van twee uitmuntende occilaire machines, te zamen 25 paarden krachten, hetzelve heeft binnen kort aanzienlijke reparatiën ondergaan.

Het ijzeren Stoomschip

„FAVRIJ,"

zeer geschikt om op rivieren gebruikt te worden.

Lang 69 voeten 6 duimen Engelsche maat.

Breed 9 „ „ „

Diep 3 „ „ „

Diepgang 1 voet 6 duimen „ „

voorzien van twee occilaire Stoommachines van 16 paarden krachten en tubulaire ketel.

De snelzeilende gekoperde eikenhouten clipper Schooner,

„COQUETTE,"

groot 100 register tonnen, zeer geschikt voor de kustvaart en transport van paarden.

Bovenstaande vaartuigen zijn te Soerabaija liggende.

Voor verdere informatiën vervoege men zich bij

(2883) MAJOR, MATZEN en Co.

Soerabaija, den 1sten September 1859.

In den loop dezer maand zal op een der Vendutiën te houden voor het Commissiehuis van *J. Speet*, publiek worden verkocht.

Een zeer groot en bijzonder welluidende

CAMBLANG SPEL,

compleet met al deszelfs toebehooren. (2868)

BRANDON & Co,

hebben ontvangen:

Een groot assortiment

MARINE PETTEN,

(nieuw model),

Marine Borduursels, Galon en Knoopen. (2895)

Mr. CARTER,

op Batavia teruggekeerd, is dagelijks te spreken van des morgens 7 tot 11 ure; bezoekt des verlangende de patienten van 11 tot 1 ure des namiddags.

Koningsplein in het huis vroeger bewoond door den heer *Jacomitti*. (2818)

MILITAIRE SOCIETEIT CONCORDIA.

THÉ-DANSANT

Op Zaturdag den 10den September.

Namens de Directie,

De Secretaris,

(2817) BRUGMAN.

MAATSCHAPPIJ

VAN

TOONKUNST.

Muzijkale Oefening met Groot Orchest,

Op Woensdag, 14 dezer, ten 8 ure 's avonds in de *Harmonie*.

De Secretaris,

(2887) WAANDERS.

LOGE DE STER IN HET OOSTEN.

RECEPTIE

in den eersten graad,

op Donderdag den 15 September 1859, des avonds ten 8 ure.

De 1e. Secretaris,

(2855) G. P. J. OCKERSE.

De Heer **W. H. Leuring** heeft van af heden onze generale procuratie.

(2831) Gebrs. ROSELJE en Co.

Batavia, 7 September 1859.

TOKO RIJSWIJK

CARABINES FLOBERT

(de Salon) groot kaliber, met kogel- en Hagel- patroonen.

Waarlooze capsules voor pistolets de salon.

(2823) J. C. SAIJERS.

à Rijswijk,

RUSENBOOM,

Marchand-Tailleur,

à l'honneur de prévenir le public, qu'il vient de reçevoir une

facture de haute nouveauté pour habits, pantalons et gilets

Broderies, gallons et boutons pour civil et militaire.

CHAPEAUX, CASQUETTES ET BONNETS DE POLICE, tous nouveau modèle.

Chemises, cravattes et tout ce qui concerne le bon gout pour la toilette.

HABILLEMENTS et COFFRES de toute grandeur pour voyage.

GALLONS et BOUTONS pour livré. (2840)

W. J. LEIJDS,

geëxamineerd voor den tweeden rang, het **Fransch, Engelsch** en **Hoogduitsch,** onderwijzer te *Magelang*, residentie *Kadoe*, biedt de gelegenheid aan ter plaatsing van Kostkinderen; terwijl de HoogEd. Gestr. Heer Resident van *Kadoe* zich bereid verklaard heeft, informatiën te geven. (2815)

COGNAC Ie. QUALITEIT

merk **Ve. Rudelie.**

Cognac in vaten merk **Baour & Co.**

Wijn in vaten „ **do.**

bij

(2842) L. PLATON en Co.

SLAGTERIJ

in Gang Katappang achter het Hospitaal.

Steeds te verkrijgen

Puike Rolpens, Lever- en Vleeschworst.

(2864)

Echte Makassaarsche

ROODE VISSCHJES,

pas aangebragt p. GANTON, à *Contant* te verkrijgen in het KOFFIJHUIS aan het vierkant (werf). (2880)

Bij Zakara & Audibert *Verkrijgbaar:*

Eng. Wagen- en Bendijtnigen,

IMITATIE LEDER, VERLAKT LINNEN,

MARCOCO LEDER,

en alle noodige behoeften voor Rijtuigen.

(2865)

Beste Passaroeangsche

AARDAPPELEN.

Verkrijgbaar bij

(2853) A. J. H. MEIJER.

Scheeps leverancier.

Brandon & Co.,

berigten den ontvangst van

EENE PRACHTIGE ZENDING

Residents-, Assistent-Residents- en Controleurs

CLACQES, DEGENS, BORDUURSELEN EN

W. KNOOPEN,

tot zeer billijke prijzen.

Costuums worden spoedig en goed geleverd (2894)

Bij **A. PONS**, *Sluisburg.*

Haar kussens van verschillende soorten,

ook

Zwarte Stof Voor Rouw Japonnen,

Heeren- en Dames Glacé Handschoenen van Jouvin.

(2856)

MOUSSELINE LAINE,

unie noir, blanche et de couleur.

Gants glacés Jouvin.

Esprit de Rose, Essence Bouquet, Patchouly Poudre de Violette, boites à poudre et **Louppes de Gosnell.**

Chez

10 September 1859. J. LEJEUSNE. (2869)

ƒ 200,000.-

of minder, *voor den tijd van 2 jaren,* onder 1e. verband van **Vaste Goederen**, in beleening te bekomen tegen eene rente van 6 pCt 's jaars.

Nadere informatiën bij

(2871) G. H. B. L. RUDOLPH.

Une Dame Française désirerait se charger d'une éducation, dans une famille respectable à Batavia ou dans les environs.

's Adresser franco sous les initiales **L. B.** chez les Libraires G. KOLFF et Cie, *à Batavia.* (2870)

De ondergeteekende brengt bij dezen ter kennis van *Ouders* en *Voogden*, dat de gewone werkzaamheden in haar Instituut, na afloop der Vacantie, op Maandag den 19den dezer, weder eenen aanvang zullen nemen.

(2867) B. H. VAN NOOTEN.

Gang Scott, 9 September 1859.

Heeft **L. L.** zijne *poes* reeds terug gevonden?

(2834)

LET WEL.

Aan gezagvoerders van Schepen van **TJILATJAP naar BATAVIA bestemd,** wordt **ƒ 100.-** vracht aangeboden, tot den overvoer eener **Scheepsboot** met toebehooren.

Adres

(2836) KRUIJMEL *te Batavia.*

VERLOREN

op eene reis over *Tangerang*, *Tjikandie*, *Bolan* en *Dramaga* naar *Buitenzorg*, **EEN ZAKBOEK**, inhoudende eenige Papieren, die hetzelve terugbezorgd aan den *Uitgever dezes* zal beloond worden. (2824)

Wordt gevraagd,

eene Vrouw, van middelbare leeftijd in staat het opzicht over eene ***Uitgebreide inrigting*** te houden en te bestieren.

Adres Lt. H. bij den heer (2877)

H. M. VAN DORP.

WORDT GEVRAAGD

Een klerk op een Salaris van ***f 150*** s' maands, geschikt voor het gewone **Kantoorwerk**, en eene duidelijke en vlugge hand kunnende schrijven.
Brieven franco, onder Letter **A. B.** bij den boekdrukker
W. BRUINING.
(2898)

Gevraagd:

Iemand van middelbare leeftijd om vreemdelingen aan de kleine boom op te wachten.
Adres Lt. H. bij den heer (2878
H. M. VAN DORP.

TE KOOP Een gebruikte **Mijlord**.

bij
(2842) GEBRS. VEIT.

TE KOOP:

Een Smalkalder Bonssole,
Een Noveau Cercle,
Stalen Meetlijnen,
bij
H. M. VAN DORP.
Batavia, 8 Augustus 1859. (2859)

TE HUUR **EEN HUIS** op ***Molenvliet*** zeer geschikt voor ***Winkel***, vroeger bewoond door den heer SCHULER wagen fabriekant.
Te bevragen bij
(2896) J. F. TENTEE.

Aan

SUIKER-FABRIKANTEN EN ANDEREN.

GEORGE FLETCHER,
Machinist en Fabrikant van Suikermolens, te Farnham Place, Gravel Lane, Southwark, London,
Neemt hiermede de vrijheid eerbiedigljk de aandacht van heeren Landeigenaren, hunne Gemagtigden of Administrateurs, en van al degenen, die in eenig opzigt met de **SUIKERBEREIDING** in verband staan, te vestigen op de groote kracht zijner
STOOMMACHINES en SUIKERMOLENS, SAPPOMPEN, CYLINDERS, STOOMKETELS
van allerhande soort,
TOEBEHOOR voor MOLENS en RADEREN.
en op hunne voortreffelijkheid boven die, welke over het algemeen gebruikt worden, en hoofdzakelijk op zijnen
Zwaren Vertraagden Suikermolen
"die in staat is tusschen de 65 en 70 pCt. Sap uit het Suikerriet te trekken,"
van welken molen hij de eenige uitvinder is; hebbende hij denzelven in 1837 op het eiland ***Cuba*** ingevoerd, sedert wanneer dezelve op alle ***Britsche, Deensche, Spaansche*** en ***Portugesche Bezittingen*** in algemeenen aftrek is geweest, en steeds de grootste voldoening heeft gegeven.
G. F. die veeljarige practische ondervinding in het vak van MACHINERIEN voor SUIKER-ETABLISSEMENTEN heeft, geeft de verzekering, dat alle orders, waarmede men hem zoude willen vereeren, op eene kunstmatige en keurige wijze zullen uitgevoerd worden.
G. F. maakt hierbij de opmerking, dat zijne Machinerien, wel is waar, op het eerste gezigt, niet goedkoop mogen voorkomen; maar, wanneer kracht, gewigt en hoedanigheid van het werk in aanmerking worden genomen, zal de prijs per ton goedkooper gevonden worden dan van eenigen anderen maker, en hij voegt hierbij verder, dat al degenen, die eenige praktische ondervinding in Machineriën voor Suiker-Fabrieken hebben gehad, wel bewust zijn, dat dikwijls groote moeijelijkheden en zware verliezen ontstaan zijn uit het aanwenden van goedkoope en slechte Machineriën. Daar van daan de wenschelijkheid om sterke, doeltreffende en zeer geschikte Machineriën te hebben, zoo als **G. F.** gewoon is aan zijne veelvuldige vrienden in de bovengenoemde plaatsen te leveren. Ten slotte, oordeelt **G. F.** het hier, om de belangrijkheid van het onderwerp eene geschikte plaats bekend te stellen, dat hij het zich tot eenen algemeenen regel gemaakt heeft, om alles in zijne fabriek af te werken, zoodat er niets meer overblijft dan de stukken in elkander te zetten.
LONDON, 1 April 1859. (2819)

OOST-INDISCHE MAATSCHAPPIJ VAN ADMINISTRATIE EN LIJFRENTE.

(Kantoor Batavia.)

De Ondergeteekenden brengen ter kennis van Heeren deelhebbers, dat de **balans** over het jaar 1858, ten kantore der Maatschappij, van af heden ter visie zal liggen gedurende 14 dagen, alsmede dat de uitdeeling op de algemeene vergadering van deelhebbers te *Amsterdam* is bepaald op *f* 150.— per andeel, tot welker betaling, tegen inlevering en afgifte der Coupon van genoemd jaar, dagelijks zal worden gevaceerd van 10 tot 7 ure.
G. SOERMONDT *Adminitrateur.*
P. A. VAN HERESTEIJN *adm. ad intr.*
Batavia, 5 September 1859. (2846)

The Undersigned beg to intimate that they have been appointed sole Agents in Java for the old established works of
Messrs. D. Cook & Co, *Glasgow.*
Makers of every description of
Machinery, for Sugar, Rice and Coffee Mills,
by Steam-Water and Cattle Power, as also Vacuum Pans, Open Iron Pans, etc. etc.
WILSON & Co., *Batavia.*
HILL, BROEKMAN & Co., *Soerabaija.*
SEPTEMBER, 1859. (2854)

HOLLOWAY'S PILLEN.

Voor ziekten eigenaardig aan warme Klimaten, onpasselykkeid der lever en algemeene verzwaktheid, zijn deze Pillen een specifiek, en nergens meer gelukkig dan in dit eiland. Zij werken als een tooverniddel in gebrek aan spysverteering, duizeligheid, hoofdpyn, kwyning, gebrek aan eetlust, walgelykheid en winderigheid, zynde dezelve te gelyker tyd eene zachte purgatie en krachtige versterking. Dezelve reinigen het gansche ligchaamsgestel met wonderbare snelheid en gemak indien men dezelve inneemt overeenkomstig de gedrukte voorschriften. Niemand behoeft bevreesd te zyn zynen eigenen of zyner vrienden Doctor te zyn wanneer hy deze Pillen bezit. Somtyds is een geneesmiddel erger dan de ziekte, maar deze Pillen, terwyl zy de kwaal genezen, kunnen niet feilen heilzaam te werken op het ligchaamsgestel in 't algemeen.
De prijzen dezer Zalf en Pillen zijn als volgt:
Doosjes pillen à *f* 1.— *f* 5.— *f* 5.—.
Potjes zalf à *f* 1.— *f* 5.— *f* 5.—.

Te Batavia	bij	S. B. van Kleeff & Co.
» Banjoemaas	»	M. S. Cheriman.
» Poerworedjo	»	F. Neumann.
» Soeracarta	»	W. Veldman.
» Djocjocarta	»	Buijn & Co.
» Salatiga	»	F. Knthoffer.
» Tagal	»	Wed. Dort.
» Cheribon	»	W. Galistan.
» Cheribon	»	M. Blok,
» Samarang	»	H. L. de Lyon, de Groot, Kolff & Co. en bij

de hoofdagenten Soesman & Co. (2863)

Boekhandel **Lange en Co.**
Bezitters van:
HET REPERTORIUM OP DE STAATSBLADEN VAN NEDERLANDSCH INDIE,
door
MR. TOLLENS,
wordt medegedeeld, dat het tweede vervolg, bevattende staatsblad 1858, van de pers is gekomen, en men alzoo, volgens de aanwijzing van dat vervolg, het Repertorium gemakkelijk kan bijwerken.

REPERTORIUM

op het *Staatsblad* van Ned. Indië 1816 — 56, gebonden en doorschoten met wit papier
f 21.—
Idem, eerste vervolg of aanwijzing hoe in te vullen en bij te voegen het Staatsblad van 1857 *f* 2.—
Idem, tweede vervolg 1858 *f* 2.—
(2873)

LINIEER-FABRIEK

van **H. M. van Dorp** te *Batavia.*,
ter vervaardiging van allerlei **kantoor & Boekwerken, Rekening-Courantpapier, Lijnwerk** in verschillende kleuren.
KANTOORBOEKEN naar alle modellen,
met en zonder koperen hoeken en ruggen.
Alles wordt met de meest zorg bewerkt. (2884)

TIJDSCHRIFTEN VOOR 1860.

De abonnenten, die eenige verandering verlangen in de toezending hunner **Periodieken voor het jaar 1860**, verzoek ik vriendelijk mij daarvan vóór 1 *October* a. s. berigt te geven, zullende anders dezelfde Geschriften zonder oponthoud door mij worden aangevraagd en vervolgd.
Ik vestig tevens de aandacht mijner Abonnenten op het door mij verzonden nieuw
TARIEF VAN DAGBLADEN EN TIJDSCHRIFTEN.
Van af 1860 zullen mijne noteringen volgens dat tarief geschieden.
Het bedrag der abonnementen wordt vooruit betaald.
(2860) H. M. VAN DORP.
BATAVIA, *September* 1859.

Nog per Mail verkrijgbaar Abonnementen op de navolgende Tijdschriften 1859.

DAGERAAD.
HONIGBIJ.
NIEUWE MILITAIRE SPECTATOR.
REVUE BRITTANNIQUE.
ECONOMIST met BIJBLAD.
SLOET STAATHUISHOUDKUNDE.
Bij
(2828) G. KOLFF en Co.

Bij **G. Kolff & Co.** te
en
de Groot, Kolff & Co. te *Samarang.*
Verkrijgbaar:

De vraagbaak voor Burger en Koopman fr. pp.	*f* 5—
De Koopmans Goudmijn, Leerboek der warenkennis fr. pp.	*f* 5—
Themmen, Handboek voor Burger en kooplieden fr. pp.	*f* 4—
De Koopman geb.	» 6—
Geerling's Briefsteller,	» 5—
De Handels wereld,	» 4—
De koopmans Mentor,	» 4—
De Koopmans standaard,	» 4—

(2872)

BOEKHANDEL VAN G. KOLFF & CO.,
te Batavia.

Ontvangen:
D. C. STEIJN PARVE,
De **Bijbel,** de **Koran** en de **Veda's**
Tafereelen van den opstand in Britsch Indië, 2 dln. *f* 12.—

De Dageraad, Compleet, 2e druk deel I—VII	*f* 60.—
Tideman, De Scheepsbouwkunde, als Wetenschap.	» 8.—
Dn. Matthes, Makassaarsche Spraakkunst, geb.	» 5.—
Roorda, Logische Analyse der Nederduitsche taal.	» 5.—
Rareij, Het Paardentemmen.	» 5.—
Hunten, Méthode pour le Piano.	» 10.—
Guizot, Mémoires, Tome, II.	» 5.—
Bulwer, What will he do with it 4 vol. Compl. bound.	» 10.—
Disraeli, Vivian Gray, 2 vol.	» 5.—

voorts de Nieuwste
Hollandsche, Fransche en Engelsche Novellen lectuur voor Leesgezelschappen. (2784)

PAPIER- & KANTOOR-HANDEL
van
G. KOLFF & CO. TE BATAVIA.

In groote sortering:
Propatria en velijn schrijfpapieren, Imperiaal, Rojaal, groot en klein Hollandsch en Fransch Mediaan.
Postpapieren (brief en biljet formaat) Groote Linnen enveloppes, plano en gewoon formaat.
Gewone brieven enveloppes, elegant model gegomd en geglansd.
Copier papier in Plano en Post formaat, Gelinieerd schrijf en Rekening-courant, Stalie Kaartes en bordpapier.
Teekenpapieren en Papier sans fin.
Behangselpapieren in de Nieuwste en fraaiste Patronen, expres voor Indie uitgezocht.
Bureau artikelen in de meeste verscheidenheid.
In 't groot en bij partijen alles tegen de billijkste prijzen te bekomen.
(2829)

Vertrekkende Personen.
E. C. ter Meulen en Echtgenoote (2811)

STOOMBOOT OENARANG.

De vertrekdagen dezer boot zijn voor de maand **SEPTEMBER** geregeld, als volgt:

Van SAMARANG	naar SOERABAIJA,	den	7n
» SOERABAIJA	» SAMARANG,	»	11
» SAMARANG	» BATAVIA,	»	14
» BATAVIA	» SAMARANG,	»	20
» SAMARANG	» SOERABAIJA,	»	23
» SOERABAIJA	» SAMARANG,	»	28
» SAMARANG	» BATAVIA,	»	30

telkens des morgens ten 8 ure.
Voor nadere informatiën gelieve men zich te adresseren bij
de Agenten,
(2862) LANDBERG, BEZOET, DE BIE & Co.

VRACHT EN PASSAGE NAAR
met het Ned. Schip

LOUISE ROELOFFINE,
kapt. HAMANDI,
om tegen het einde der volgende week te vertrekken.
Adres bij
(2892) HAAGER & SCHURMAN.

VRACHT EN PASSAGE
naar

Cheribon, Tagal, Pekalongan en Japara
met de Snelzeilende Ned. Ind. Schoener
L'UNION,
gezagvoerder **SCHUIT.**
Adres
(2895) PANDEL EN STIEHAUS.

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag 10 September 1859, No. 73.

Rijstcultuur in de residentie Batavia.

Een paar dagen geleden, een uitstapje in het Oosterkwartier der Bataviasche Ommelanden doende, hadden wij het genoegen te ontwaren, dat aldaar, ten gevolge der bemoeijenissen van het plaatselijk bestuur, een hoogst nuttig werk in het leven werd geroepen. Door de uitdieping toch, en de dien ten gevolge ontstaande afwatering der rivier Tjakon, zal weldra tusschen Meester-Cornelis en Bekassi een aantal moerassen in vruchtbare rijstvelden worden herschapen, hetgeen eensdeels de gezondheidstoestand in die streken en anderdeels de cultuur van het rijstgewas zal vermeerderen.

Dit nuttige werk is aan den verstandigen ijver van den tegenwoordigen adsistent-resident van het Zuider- en Oosterkwartier der Bataviasche Ommelanden te danken, die, ter daarstelling daarvan, de zamenwerking der verschillende landheeren heeft weten uit te lokken.

Een ieder, die met de plaatselijke gesteldheid van het Oosterkwartier der Bataviasche Ommelanden bekend is, zal het nut inzien, dat uit deze afwatering zal voortvloeijen, en dat zoowel ten voordeele der landheeren als der inlandsche bevolking zal strekken.

Wij stellen ons voor, weldra, in een paar vertoogen, het oog der regering op eenige voor de rijstcultuur en den afvoer der producten hoogst noodige en nuttige werken in de residentie Batavia te vestigen, in de hoop dat onze stem, in het belang der inlandsche bevolking, wier welvaart zoo zeer van de rijstcultuur en de vermeerdering en verbetering daarvan afhangt, zal mogen gehoord en in ernstige overweging genomen worden.

(*Redactie.*)

BATAVIA.

Wij vernemen uit zekere bron, dat de tweede Bonische expeditie, onder bevel van Z. E. den luitenant generaal *J. van Swieten*, opperbevelhebber van het Indische leger, in den loop der volgende maand, van hier vertrekken zal.

— Het is ons weder eene aangename taak te kunnen mededeelen, dat een bejaarde weduwe in deze residentie aan zestien lijfeigenen de vrijheid heeft geschonken.

Batavia. Aan de Nederlandsche handelmaatschappij zijn door het gouvernement vier balen Menado-cacao toegezonden, ten einde in Nederland beoordeeld en verkocht te worden. Het onderzoek dier cacao leverde een over het algemeen gunstig resultaat, en bij verkoop bragt zij 84 centen per ½ Ned. pond op, zijnde ongeveer 20 centen meer, dan in Junij jl. voor de West-Indische cacao-soorten verkregen werd.

De cacao, welke in Nederland aan de markt gebragt wordt, bestaat hoofdzakelijk uit kleine partijtjes Domingo, Guijaquil, Para, enz. Deze cacao wordt, naar gelang der behoefte, indirect in Nederland aangevoerd en somtijds met veel verschil in prijs van de hand gezet. Indien de Nederlandsche markten door regtstreeksche aanvoeren van cacao werden voorzien, zouden zij ongetwijfeld met vrucht met de hoofdmarkten in dit product (Londen, Havre, Bordeaux, Hamburg en Antwerpen) kunnen concurreren. Tot staving van dit beweren kan dienen, dat eene partij van ongeveer 1,000 balen Surinaamsche soorten, in 1858 regtstreeks aangebragt, grif van de hand werd gezet en grootendeels voor het buitenland is ingekocht.

De Nederlandsche fabriekanten wenden zich gewoonlijk, ter voorziening in hunne behoeften, tot de voormelde Buitenlandsche markten, omdat de Nederlandsche òf te schraal voorzien òf hunne prijzen in vergelijking met die der hoofdmarkten te hoog zijn.

Slechts in dringende noodzalijkheid, of wanneer de marktprijs in Nederland pari is met de Buitenlandsche, kan men op afzet rekenen.

De prijzen der cacao waren in de laatste vijf jaren als volgt:

	1854.	1855.	1856.	1357.	1858.	1859.
Para	18½ à 20½c.	20 à 33c.	24 à 32c.	41 à 55c.	42 à 45c.	27 à 31c.
Guayaquil	20 à 22 "	21 à 34 "	26 à 33 "	40 à 56 "	31 à 45 "	29 à 33 "
Surin. soort	16½ à 20 "	21 à 30 "	27 à 37 "	40 à 56 "	21 à 34 "	28 "

— Van Palembang zijn tijdingen ontvangen, loopende tot 29 Augustus 1859.

In de binnenlanden, zoomede ter hoofdplaats, was niets bijzonders voorgevallen: de rust en orde werden nergens gestoord.

Van Djambi en Moeara-kompeh zijn geene berigten van eenig belang ontvangen.

De onlangs benoemde adsistent-resident van de afdeeling Tebing Tingi, de heer Hamers, is aldaar met zijne familie over land over Bencoelen, door de Redjang en Ampat Lawang aangekomen; hieruit blijkt, dat de communicatie tusschen de Westkust van Sumatra en de residentie Palembang geopend is.

Japan. — Ten vervolge van ons nummer van 18 Mei jl. no. 40, deelen wij mede, dat het den 18den Augustus 1858 te Jedo, tusschen Nederland en Japan gesloten, tractaat den 4den Julij jl. in werking is getreden.

(*Jav. Ct.*)

NEDERLAND.

Van den specialen Correspondent van den Java-Bode.

(*Vervolg.*)

Maar is er thans vrede in Europa, dit is het geval niet in de gemeente Delft. Ten gevolge der benoeming van den heer J. A. Keurenaer, gepensioneerd majoor der genie in Ned. Indië en onder-directeur der genie in de 2e militaire afdeeling op Java, tot directeur der koninklijke akademie te Delft, heerscht aldaar eene ongewone agitatie. De heer Dr. W. L. Overduin, secretaris van den raad van bestuur, heeft het volgend adres tot den koning gerigt:

»Sire!

»Geeft eerbiedig te kennen, enz.

»dat de wijze, waarop hij dezer dagen uit zijne betrekking van lid en secretaris van den raad van bestuur is ontslagen, hem bijzonder heeft getroffen, als hem het bewijs leverende het vertrouwen en de gunst van Uwe Majesteit verbeurd te hebben;

»dat hij, hoezeer dan ook geneigd die koninklijke gunst op prijs te stellen, evenwel gemeend heeft daarvan voortaan de uiterlijke teekenen niet meer te mogen dragen, en hij zich dus heeft verpligt gezien, het brevet en ordeteeken van den Nederlandschen Leeuw aan de kanselarij terug te zenden.

»Sire! ook zonder dat ordeteeken zal ik de spreuk daarvan niet vergeten: *Virtus nobilitat.*

»'t Welk doende," enz.

Voorts meldde men, dat door eenige docenten aan die akademie aan den koning een adres zou gezonden worden, waarin o. a. gezegd wordt.

»*Sire!*

»De ondergeteekenden, docenten aan Uwer Majesteits akademie alhier, hebben met bekommering kennis genomen van de benoeming van den directeur, aan wien met den 1sten Augustus aanstaande het bestuur is opgedragen.

»De bescherming, welke de instelling, sedert hare vestiging, steeds van U, Sire! mogt ondervinden, heeft allen, aan de akademie verbonden, blijven bemoedigen, onder de velerlei bezwaren, waarmede zij te kampen hebben gehad. Het vertrouwen, dat de instelling, hoe soms ook bedreigd, veilig was door de welwillende belangstelling van hunnen koning, de overtuiging, dat zij, bij veel ondank, althans de gunst en goedkeuring van hunnen vorst genoten, heeft allen met lust bezield voor de vervulling hunner pligten. — Dat vertrouwen en die overtuiging, Sire! zouden zeker velen ontnomen worden, wanneer zij zich niet konden vleijen, dat Uwe Majesteit op de gedane benoeming zou willen terugkomen, en de grief zou willen wegnemen.

»Uwe Majesteit kan het niet vreemd vinden, dat vele docenten, om hunne jaren, om hunnen wetenschappelijken naam en titel, om hunnen rang, van Uwe Majesteit verkregen, zich gekrenkt moeten gevoelen door de benoeming van een bestuurder, die met onderscheiding in Indië moge gediend hebben, maar zich noch een rang, noch een naam heeft verworven, die hem aanspraak kunnen geven, tot hun hoofd gesteld te worden. De ondergeteekenden zouden evenwel, zonder morren, in Uwer Majesteits beschikking trachten te berusten, wanneer die alleen hen persoonlijk krenkte, maar zij meenen, dat de belangen der instelling-zelve er nog gevoeliger door getroffen worden. Daarom, Sire! meenen zij, niet alleen eerbiedig de vrijheid te mogen nemen zich tot U te wenden, maar achten zij zich verpligt, die belangen onder de welwillende aandacht van Uwe Majesteit te brengen."

Het schijnt echter, dat men later tot inkeer is gekomen, want thans wordt door de dagbladen verzekerd, dat het adres niet is opgezonden. Er blijkt intusschen genoeg uit, hoe men hier denkt over de benoeming van den heer Keurenaer, die te Delft komende, blijkbaar — te regt of ten onregte, ik kan het niet beslissen — in een wespennest valt. Dit denkbeeld is reeds akelig, niet waar? 't Is bijna zoo akelig, als het berigt uit Hardenberg, dat bij den burgerlijken stand aldaar, door iemand van 42 jaren, aangifte is gedaan van het overlijden zijner vijfde echtgenoot. Te Hardenberg schijnt men intusschen rijk te zijn aan zeldzaamheden; nog een ander berigt van daar meldt, dat bij deurwaarders exploit van die gemeente wederom bevel is gedaan, om alsnog binnen twee dagen de verschuldigde grondbelasting te betalen, terwijl bij gebreke van dien, tot executie zal worden overgegaan, hetwelk reeds aan den procureur, Mr. H. W. Jordens te Deventer, zou zijn opgedragen. Of die executie van eene gemeente tot betaling van grondbelasting al heeft plaats gehad, weet ik niet, maar de gedachte is pijnlijk, dat en op die wijze moet te werk worden gegaan, om de schatkist van het noodige te voorzien en o. a. ook in de drie millioen, die wij hebben uitgegeven, om in den jongsten oorlog aan het zuidelijk eind van ons werelddeel, hier toch eene rustige, eerbiedwaardige en indrukwekkende houding aan te nemen. Dit is het geval geweest, of zouden de vreemden gelijk hebben, die beweren, dat wij door de oproeping onzer miliciens alleen hebben willen toonen, dat ons koloniaal batig slot nog altijd mild vloeit?

Maar gij hebt ongetwijfeld minder behoefte aan mijne beschouwingen of gissingen, dan aan het nieuws, dat sedert mijn vorigen is voorgevallen. Welnu, ik zal U een en ander daarvan mededeelen.

Naauwelijks zijn de zalen der koninklijke teekenakademie alhier ontruimd, waarin de kunstgewrochten van penseel of beitel waren ten toon gespreid, of eene dier zalen wordt versierd met een kunststuk van een anderen aard. De Heeren Hermans en Co., rijtuigfabriekanten, hebben alhier namelijk van het gemeentebestuur verlof bekomen, aldaar ten toon te stellen eene voor een Indischen vorst bestemde statiekoets. Dit rijtuig is prachtig en uiterst net bewerkt.

Kan u dit weinig belang inboezemen, omdat gij het welligt zelf te aanschouwen krijgt, dan meld ik u van eene andere akademie, van die te Breda, waar dezer dagen het adspirant examen, dat ruim eene maand heeft geduurd, is ten einde geloopen. Van de 206 jongelieden, die zich hadden aangemeld, doch waarvan 30 door de geneeskundige commissie zijn afgekeurd of van het examen hebben afgezien, zoodat 176 examen hebben afgelegd, hebben er 76 aan de vereischten voldaan. Zij zijn verdeeld als volgt: voor de dienst hier te lande: infanterie 31; cavalerie 4; artillerie 10; genie 2; en voor de dienst in de kolonien: infanterie 18, artillerie 8, genie 3.

Terwijl die inrigting voor onderwijs blijft bloeijen, blijkt uit onderscheidene omstandigheden, dat bij de regering het voornemen bestaat, om de kweekschool voor onderwijzers te Haarlem op te heffen. Toen voor 14 dagen de vacantie begon, heeft de waarnemende directeur aan de kweekelingen te kennen gegeven, dat hij hen waarschijnlijk niet weder als zoodanig zou terugzien en de kosthuishouders hebben aanzegging bekomen, dat zij hunne kamers, welke voor de kweekelingen dienden, wel anders konden verhuren. Zóó zal dan eene inrigting te niet gaan, die den 1sten Augustus 1816 is geopend en dus 43 jaren heeft bestaan en aanvankelijk veel goeds heeft te weeg gebragt, doch die sedert 1832 door de regering is geheel is verwaarloosd, en alzoo langzamerhand in diep verval is gekomen.

Verdwijnen en verschijnen is en blijft de roeping van het ondermaansche. De kweekschool verdwijnt, maar als een bewijs voor het ander deel der stelling mag pleiten, dat te Hillegersberg, bij Rotterdam, eene nieuwe bron van industrie is opgekomen. Aldaar is eene fabriek opgerigt, tot het carboniseren van turf enz., onder de firma Léon, Enthoven en Co. Ieder, die de voortgangen der nijverheid in de jongste jaren maar eenigzins gevolgd heeft, weet dat er verschillende middelen aan de hand zijn gegeven, om de turf te carboniseren, en inzonderheid in Frankrijk is men daarop bedacht geweest, waar zoo groote hoeveelheden van die brandstof onaangewend bleven. Het doel van dit fabrikaat is, om al de schadelijke dampen, voornamelijk de zwavel, er uit te stoomen, den warmtegraad te verhoogen, alsmede den duur buitengewoon te verlengen. Men volgt hierin het stelsel van de heeren Morena, vader en zoon, in Frankrijk, welke heeren door onbezweken volharding er in geslaagd zijn, het gewigtig vraagstuk, het vervaardigen van turf-coke, op te lossen. De gecarboniseerde turf heeft door dat stelsel, zegt het fransche *Journal des mines*, den rang ingenomen, dien zij voor het dagelijksch gebruik en voor de metaalbereiding verdient. Op de tentoonstelling van 1855 werd den uitvinder van deze werkwijze een medaille der 2de klasse toegewezen, en men heeft sedert bevonden, dat de hitte, door de turfkool ontwikkeld, even sterk was, als die van de houtskool. Het stelsel is o. a. op groote schaal aangewend in de turfontginningen van Essoune, (departement van Seine en Oise) en zoo ergers verdient het in Nederland, nog zoo rijk aan veenderijen, toegepast te worden. Men zegt dat deze nieuwe brandstof spoedig in den handel zal voorkomen. Indien men het *Journal des mines* mag gelooven, dan laat zij zoowel door het onschadelijke daarvan voor de gezondheid als door hare spaarzaamheid, niets te wenschen over.

Scheen mij de zaak niet belangrijk toe, ik zou er niet van gewagen en wel het allerminst in dagen, waarin het denkbeeld eener brandstof ondragelijk is; te eer, sedert de hoogleeraar Buys Ballot verklaard heeft, dat een opzettelijk onderzoek heeft geleerd, dat er meer kans is voor voortduring van warmte of koude dan voor afwisseling. Zijne meening is dat, wanneer eene maand, zoo als hier de maand Junij was, boven de gemiddelde temperatuur is geweest, het dan waarschijnlijker is, dat Julij ook warmer dan gewoonlijk zal zijn enz. Er zijn voorbeelden, zegt hij, dat dertien achtereenvolgende maanden ieder onder of ieder boven haren gemiddelden warmtegraad waren. De compensatie, waarop men zoo gaarne hoopt, blijft dus gewoonlijk vrij lang achter.

(*Wordt vervolgd.*)

FRANKRIJK.

Parijs, 26 Julij. Men verspreidt hier het gerucht eener aanstaande reis des keizers naar Londen, maar deze tijding vereischt bevestiging.

De keizer zal, na de keizerin naar Biarrit te hebben geleid, gedurende eenige weken, de baden van St. Sauveur gebruiken.

Waarschijnlijk zullen wij nog eenigen tijd in onzekerheid blijven met betrekking tot het eindresultaat van den vrede te Villafranca. Voor men voorspellingen doet aangaande zijne duurzaamheid, moet men de rigting nagaan, die de politiek en de openbare meening in Europa aannemen. Op dit oogenblik bespeurt men drie voorname gebeurtenissen, wier ontwikkeling men moet volgen. De eerste is de toestand van Italie en de moeijelijkheden, die deze oplevert. De tweede is de vraag naar het nog zoo onbepaalde congres. De derde is de veranderde meening, die in Duitschland ontstaat en het in twee deelen scheidt. In Italie bestaat de groote moeijelijkheid in de handhaving van het wereldlijk gezag des pausen. Hoe zal men de legatien weder onder zijn gezag brengen! Hoe zal men het hof van Rome tot een administratieve en staatkundige hervorming bewegen, onbekrompen genoeg, om de bevolking te voldoen? Brengt men een congres zamen, dan zullen de afvallige of heterodoxe mogendheden de meerderheid uitmaken en is het zeer te betwijfelen, of zij de verdediging der pauselijke regten op zich zullen nemen. Dit verklaart voor het overige, waarom Engeland, Rusland en Pruissen een congres zouden willen, maar Oostenrijk niet. Wat Duitschland betreft, zoo dit niet bewoond werd door Duitschers, dat is door lieden, die lang redeneren en beraadslagen alvorens te handelen, zou men zich op het punt wanen, een conflict tusschen Pruissen en Oostenrijk te zien ontstaan. Deze worsteling kan verdaagd worden, doch het zal moeijelijk zijn te beletten, dat ze niet eenmaal uitbarst.

Verschillende brieven uit Constantinopel stemmen overeen in het berigt, dat er in 't geheele ottomanische keizerrijk een groote beweging heerscht; dit moet, naar men zegt, de reden geweest zijn, waarom het vertrek van den heer de Thouvenel verhaast is, wiens afreis eerst tegen het einde der maand zou plaats vinden. Volgens dezelfde brieven zou prins Kuza ziek geworden zijn, en eenige weinige partijgangers van Turkije zouden daarvan gebruik maken, om een menigte knoeperijen tegen hem te ontwerpen.

Een brief van Turijn meldt een besluit des konings, waarbij de sardinische commissarissen in Modena en Florence officieel worden teruggeroepen. Maar het blijkt niet, dat de vertegenwoordiger van het piemontesche gouvernement te Parma ook onder dezen maatregel begrepen is.

In Toscane en Modena verspreidt zich hoe langs zoo meer een beweging tegen de herstelling der groothertogen.

— Verscheidene, heden te Parijs ontvangen, vreemde dagbladen, spreken van een voorstel tot wederkeerige ontwapening, door Frankrijk aan Engeland gedaan. Zij voegen er bij, dat de reis van den Heer de Persigny, onzen gezant te Londen, niet vreemd is aan de begonnen onderhandelingen over dit punt, onderhandelingen, die, volgens de *Indépendance*, groote kans zouden hebben, tot een goed einde te leiden.

Wij gelooven, dat dit berigt op zijn zachtst genomen voorbarig is. Het zou kunnen gebeuren, dat de definitieve sluiting van den vrede een algemeene ontwapening ten gevolge heeft, die zich alsdan tot geheel Europa zal uitstrekken, maar tot op dezen oogenblik schijnt ons een gebeurtenis van dien aard geen zaak toe, die spoedig te verwachten is.

Wij hebben reeds eenige woorden geschreven over het gevoelen der europesche mogendheden, met betrekking tot de gepastheid van het houden van een congres. Wij gelooven, dat het romeinsche bestuur in dezen de staatkunde van het Weener cabinet zal steunen, want de zoo teedere kwestie der legatien zou wel eens door een congres in geen al te gunstigen zin voor den paus beslist kunnen worden. Engeland, Pruissen en Rusland zouden zonder twijfel niet zeer ijverig zijn, om zijne regten te verdedigen. Wat Oostenrijk betreft, dit verwerpt elk denkbeeld van een congres, waarschijnlijk omdat het vreest, dat men het wel eens ongunstiger voorwaarden, dan het van den keizer bedongen heeft, zou kunnen stellen.

't Is derhalve nog zeer twijfelachtig, of het congres zal bijeenkomen, ondanks de toestemming van het fransche gouvernement en de volkomen adhaesie van het russische.

Wat hiervan ook zij, het werk der conferentie zal binnen eenige dagen aanvangen; de vertrekken der gevolmagtigden zijn te Zurich gereed; en men denkt, dat zij voor het einde dezer maand zullen bijeenkomen.

De kalmte is op verre na nog niet in de duitsche gemoederen teruggekeerd, en terwijl de pruissische en oostenrijksche dagbladen zich blindelings in een hevige polemiek werpen, verdeelt ook de duitsche bond zich en dreigt uit een te spatten.

De zuidelijke staten, eenstemmig ten gunste van Oostenrijk gezind, doen bittere verwijten aan Pruissen, dat het met het geweer in den arm onbewegelijk is gebleven, dat hij zijn bondgenoot heeft opgeofferd in de ijdele loop, hem in Duitschland te onderkruipen, en ze disschen met vermaak de lezingen op, die beweren, dat Oostenrijk het voornemen heeft zich van Silezië meester te maken. De noordelijke staten daarentegen, die Pruissen aangespoord hebben, om de aanmatigingen van het Weener cabinet tegen te gaan, en die met Pruissen weigerden, om de integriteit van Oostenrijks italiaansche bezittingen te waarborgen, deze staten vragen of het oogenblik nog niet gekomen zou zijn, om zich te bevrijden van de vernederende voogdijschap, waaronder de bond geraakt is. Men heeft reeds gesproken van de bestaande constitutie te verbreken, een nationale vergadering te scheppen, zich los te rukken van Oostenrijks beschermheerschap en — voegen eenigen er bij — van die van Pruissen-zelf. Men doet de meest radicale voorslagen; Pruissen laat allen zijn gang gaan, omdat het wel weet, dat het niets te verliezen heeft, als zijn mededinger vernietigd is, even als hij-zelf; maar Oostenrijk zet zich in beweging en ziet er een nieuw bewijs van Pruissens vijandelijkheid in; in één woord Duitschland is geheel in verwarring en, gelijk wij reeds zeiden, de Bond dreigt zich op te lossen.

Het *Frankf. Journal* eindigt met de volgende woorden een lang artikel, dienende om te bewijzen, dat Oostenrijk gelijk heeft, met vrede te sluiten zonder Pruissen te raadplegen: » Thans zal men in staat zijn, om over de hervormingen van den Bond te spreken, en de pogingen van suprematie te beletten, die zich in den boezem des Bonds konden doen gelden, en die men niet zou kunnen beschouwen als hervormingen dezer instelling, maar als stappen tot zijn geheel verval.

De *Ostdeutsche Post* gaat nog verder en roept uit, dat het vaderland in gevaar is, zich te ontbinden, en afhankelijk van vreemden te worden, omdat het niet meer wil gehoorzamen aan zijn eigen wet, en omdat het zijn bondsinstellingen wantrouwt.

ITALIE.

Turijn, 23 Julij. Er loopt hier een gerucht, dat de Sardinische commissarissen in Parma, Modena en Toscane binnen kort zullen worden teruggeroepen.

De municipaliteit van Florence heeft, in hare vergadering van den 20sten, gestemd voor de aansluiting van Toscane aan het Italiaansche koningrijk, onder het bestuur van koning Victor Emmanuel, of tot het verkiezen van een prins van het huis van Savoije, indien die aansluiting wegens politieke redenen onmogelijk mogt zijn.

Uit Bologna wordt van gisteren berigt, dat er in de Romagna een zeer groot aantal adressen wordt geteekend tegen het clericale bestuur en ten gunste van eene vereeniging met Piëmont. Er is besloten de orde te handhaven en zich tegen iederen aanval der Zwitsersche troepen in dienst van den paus te verzetten; er zal een adres worden opgemaakt, waarin de wenschen der bevolking worden te kennen gegeven.

Uit eene goede bron worden de volgende bijzonderheden, nopens de zending van den generaal Fleury naar Verona, medegedeeld:

Men merkte op, dat de keizer sedert een paar dagen zeer ingespannen was. Hij ontving talrijke dépêches uit Duitschland en men was overtuigd, dat hij een geheim plan beraamde.

Onder het gevolg des keizers en in het hoofdkwartier verwachtte men een stouten aanval op Verona, toen de keizer — de dag wordt niet gemeld — des avonds te 7 uren van tafel opstaande, den generaal Fleury liet roepen. « Mijn waarde generaal, zeide de keizer, in tegenwoordigheid des konings van Sardinie, die zeer ongerust scheen, maar toch kort daarna teekenen van goedkeuring gaf, ik heb op dit oogenblik een diplomatieken militair noodig. Ik moet iemand hebben, die zachtzinnig, verzoenend en innemend is. Daartoe heb ik aan u gedacht. Ziedaar een brief aan den keizer van Oostenrijk, breng dien naar Verona. Lees hem, maak u goed met den geest van het geschrevene bekend; ik vraag eene wapenschorsing, die keizer Frans Joseph moet aannemen. Ik reken op uw doorzigt, om hem de denkbeelden te ontwikkelen, die in den brief zijn aangestipt." Daarop volgden eenige ophelderingen, die mede de goedkeuring des konings van Sardinie wegdroegen.

De generaal nam een rijtuig en vertrok met zijn adjudant naar Verona. Hoewel de afstand niet groot was, was het echter uiterst moeijelijk daar te komen; het was half elf des avonds, eer de generaal Fleury die stad bereikt had. De keizer van Oostenrijk lag reeds te bed en sliep gerust, doch, toen men aan den adjudant, die de dienst had, te kennen gaf, dat de generaal Fleury een eigenhandigen brief van keizer Napoleon bragt, maakte men den keizer wakker. Hij kleedde zich in aller haast en liet daarop den Franschen generaal binnen treden. Toen Frans Joseph den brief des keizers van Frankrijk gelezen had, kenteekende zijn geheele voorkomen verbazing en ontroering.

« Uwe mededeeling is gewigtig genoeg, zeide hij, dat ik er over moet nadenken. Blijf hier tot morgen ochtend 8 uren en dan zal ik u antwoord geven." — « Sire, ik ben tot uwe orders, hernam de generaal Fleury; Uwe Majesteit vergunne mij echter haar eenige overwegingen onder het oog te brengen, waardoor de stap van den keizer opgehelderd zal worden." De generaal Fleury zette hierop alle beweegredenen uiteen, die den keizer van Oostenrijk moesten nopen het gedane voorstel aan te nemen, zoo als de nabijheid der twee legers, waardoor een nieuw gevecht niet kon uitblijven, en de bemiddeling, welke te laat zou komen; ook wees hij op den geduchten aanval, waaraan Venetie weldra zou bloot staan. — « De overwegingen, welke gij doet gelden, hernam keizer Frans Joseph, zijn juist; ik zal er over nadenken, en morgen ochtend zult gij mijn antwoord hebben." Hierop beval hij zijn grootstalmeester zijne kamer te verlaten en die den generaal Fleury af te staan.

Te 8 uren 's morgens werd de generaal bij den keizer binnengeleid. Ditmaal had er weder een langdurig onderhoud tusschen beiden plaats; vervolgens begaf de keizer zich naar eene nabij zijnde kamer en gaf den generaal het antwoord. Drie uren later bevond zich de generaal weer bij keizer Napoleon.

Ten gevolge van een en ander hadden de maarschalk Vaillant en de veldtuigmeester von Hess eene bijeenkomst met elkander.

Keizer Napoleon had echter zijn besluit genomen. Hij dacht, of liever hij wist, dat op een congres de zaken alles behalve spoedig zouden worden afgedaan, en dat daarentegen alles gemakkelijk zou ten einde loopen, indien de beide vorsten het eerst omtrent de grondslagen van den vrede eens waren geworden. Dit laatste was in het belang van keizer Napoleon. Hij redeneerde aldus: de revolutie komt ons op 't lijf; ik ben haar even vijandig als gij. Wij willen beiden het pauselijk gezag handhaven, want wij zijn beide katholiek. Laten wij ons onderling met elkander verstaan. De keizer van Oostenrijk begreep de gedachten van keizer Napoleon, hij vereenigde zich dus derhalve met hem en de vredesvoorwaarden werden geteekend.

Er is nu alle reden om te gelooven, dat thans tusschen de beide keizers de beste verstandhouding bestaat.

— Omtrent de zamenkomst der beide keizers te Villafranca wordt nog het volgende gemeld: Zoodra beiden elkander zagen, gaven zij elkander de hand als teeken hunner verzoende gezindheid, en bij hun scheiden in de straat van Valeggio, wisselden zij op nieuw een hartelijken handdruk. Men verzekert, dat, gedurende het onderhoud, de keizer van Oostenrijk een tegenvoorstel tot herstel van den vrede deed, waaromtrent keizer Napoleon zich verbond, in den loop van den dag zijn gevoelen te zullen mededeelen. Naar het hoofdkwartier teruggekeerd, hield laatstgemelde eene bijeenkomst met den koning van Sardinie en prins Napoleon, die juist te Valeggio aangekomen was. 's Namiddags daarop begaf zich prins Napoleon naar Verona, om den keizer van Oostenrijk mede te deelen, dat men zijn voorstel als eervol voor de oorlogvoerende partijen beschouwd en bijgevolgd aangenomen had. Te 10 uren 's avonds was prins Napoleon van zijne zending terug en toen vernam men, dat de vrede gesloten was.

— Men wil hier weten, dat in de tusschen de beide keizers te Villafranca gehoudene bijeenkomst, keizer Frans Joseph op verzoek van keizer Napoleon beloofd heeft, het stoffelijk overschot van den hertog van Reichstadt aan Frankrijk terug te geven, waar het alsdan in den keizerlijken grafkelder, in het hôtel der Invaliden, zou worden bijgezet.

DUITSCHLAND.

Men zegt, dat de aartshertogin Sophie, moeder van keizer Frans Joseph, veel heeft bijgedragen tot het sluiten van den vrede. Deze vorstin zou namelijk haren zoon overgehaald hebben, liever onmiddelijk te onderhandelen met den overwinnaar, dan door tusschenkomst van bondgenooten, die hunne ondersteuning te duur lieten betalen. Men maakt hier de niet onaardige opmerking, dat de beide oorlogvoerende keizers eigentlijk meer een vrede gesloten hebben tegen hunne vrienden dan met hun vijand. De keizer van Oostenrijk wilde Pruissen, welks deelneming wat onzeker was, en keizer Napoleon Sardinie liefst buiten het spel laten.

BRITSCH-INDIE.

Singapore, 27 Augustus. De expeditie, welke van Sarawak was uitgezonden, om den moord op de H. H. Fo en Steele te wreken, is aldaar teruggekeerd. Zij heeft de verraderlijke Kanowits geducht gestraft. De hoofdaanleggers zijn met veertien lieden uit het fort ter dood gebragt; omstreeks 200 Daijaks, die zich boven Kanowit genesteld hadden, hebben mede het leven verloren.

— Volgens een berigt, voorkomende in de *Straits Times*, dd. 20 Augustus, hebben verschillende proefnemingen bewezen, dat het gebruik van den guano voor den aziatischen bodem ten eenenmale ongeschikt is en de daarmede bemeste boomen ziek worden. Vooral was dit in de Straatbezittingen met de notenmuscaat en op de Philippijnsche eilanden met den tabak het geval. De ziekte, waaraan de boomen beginnen te kwijnen, moet veel overeenkomst hebben met de aardappelenziekte in Europa en Amerika.

CHINA.

Zoo als wij reeds vroeger medeedeelden, heeft de fransche admiraal een verdrag gesloten en zal Turon verlaten worden. Eenige der fransche troepen zijn te Canton aangekomen en zullen waarschijnelijk den geallieerden aan de monding der Peiho bijstand verleenen.

Een later berigt deelt mede, dat de admiraal Rigault de Genouilly dadelijk, op het vernemen van de beleediging, die den geallieerden op de Peiho was aangedaan, eenige oorlogschepen met troepen naar Canton gezonden heeft, om de geallieerde troepen in die stad te versterken. Wij hebben nog niet vergeten, dat die dappere admiraal in den Krim oorlog aan onze zijde gevochten heeft en nog laatstelijk bij den aanval der forten op de Peiho in gemeenschap met den admiraal Seymour.

JAPAN.

De staat der zaken in Japan is verre van gunstig en kan niet dan met groote zorg voor de toekomst worden te gemoet gezien. De Heer Alcock, de engelsche consul-generaal, vertrok naar Jedo, waar hij wel ontvangen werd en de uitwisseling der tractaten bewerkstelligde. De Japanners zoeken echter herhaaldelijk het tractaat te ontduiken. Zoo hebben zij, in stede van Kanagawa (een geschikte, in de nabijheid van Jedo gelegen plaats) voor de vreemdelingen te bestemmen, een eiland, op omstreeks tien mijlen van Jedo, gereed gemaakt, waar zij hetzelfde toezigt wenschen uit te oefenen, als zij jaren lang op Decima hebben gedaan. Ook omtrent het betalingsmiddel hebben zij zoodanige schikkingen gemaakt, dat alle handel een hersenschim wordt.

De consul-generaal is nog steeds te Jedo en heeft het tractaat in werkelijkheid geschorscht. Het is te hopen, dat de engelsche regering hem alle mogelijke ondersteuning zal schenken, in welk geval zijn vaste wil en groote bekendheid met het arglistige van het aziatisch karakter hem voorzeker die moeijelijkheden zullen doen te boven komen.

De vredes-preliminairen

Wij hebben ons tot nu toe onthouden eenig oordeel over de vredes-preliminairen te vellen, omdat zij ons zóó duister, zóó onvolledig voorkwamen, dat wij steeds eene verklaring der gecontracteerd hebbende partijen wachtten, die meer licht zoude verspreiden. Dit schijnt dan ook, alhoewel langzaam, het geval te zullen zijn. De telegraaf deelt althans mede, dat lord John Russell in het Engelsche parlement verklaard heeft, dat de keizers van Frankrijk en Oostenrijk zijn overeengekomen, de vorstelijke dynastiën in Toscane, Modena en Parma niet met geweld van wapenen te zullen herstellen. Van die overeenkomst wist men tot heden niets en dit heldert een enkel punt op. Er blijven echter nog genoeg duistere over. De hoofdvraag is naar ons oordeel: welke is de verhouding van de grondslagen, waarop de vrede is gesloten, tot de bepalingen van het Weener en andere tractaten betreffende Italie, waarover zij niets bevatten?

Wij herinneren, dat die grondslagen vier in getal zijn: Een Italiaansche Bond onder het honoraire presidium van den Paus; afstand van Lombardije aan Frankrijk, dat het weder afstaat aan Sardinie; het behoud van Venetie door Oostenrijk, met beding dat het een deel van den Italiaanschen Bond uitmaken; algemeene amnestie. Het eenige punt, waarin door deze vier bepalingen veranderingen in het Weener tractaat gebragt worden, betreft de territoriale omschrijving van de Oostenrijksche en Sardinische bezittingen. De grenzen van Oostenrijk worden tot de Mincio teruggetrokken en die van Sardinie even ver vooruitgebragt. Maar wat wordt nu van de overige bepalingen van het Weener tractaat, betreffende Italie? Daarin is onder anderen aan Oostenrijk het regt toegekend bezettingen te leggen in Ferrare en Comacchio. Zal het dit regt behouden, en daarmede zijn invloed op den honorairen president van den te stichten Bond? Hoe zal het gaan met het erfregt bij het Weener-tractaat, aan het Oostenrijksche vorstenhuis op de hertogdommen Parma, Piacenza en Guastalla gereserveerd, en dat bij tractaat van 10 Junij 1817 geregeld is tusschen Oostenrijk, Spanje, Frankrijk, Engeland, Pruissen en Rusland? Daarbij is onder anderen ook aan Oostenrijk het regt tot bezetting van Piacenza toegekend; zal het dit behouden of niet?

Wat wordt er van de zoogenaamde Metternichsche tractaten in 1847, tusschen Oostenrijk, Modena en Parma gesloten, waarbij zij zich verbinden elkander hulp te verleenen bij inwendige onlusten in hunne staten? De telegraaf deelt mede, dat in het Engelsche parlement gezegd is, dat de beide keizers besloten hebben, de herstelling der vorstelijke dynastien in de hertogdommen niet met geweld van wapenen te zullen bewerkstelligen; maar kan de keizer van Oostenrijk zich zoo maar eenzijdig ontslagen rekenen van de verpligtingen in een tractaat op zich genomen, als de met hem gecontracteerd hebbende partij de bepalingen der overeenkomst inroept?

Welke regeringsvorm zal aan Lombardije worden gegeven? welke aan de hertogdommen Parma en Modena en aan het groot-hertogdom Toscane, als hunne vorsten niet weder kunnen terugkeeren? Zal men den wensch van het volk raadplegen? Maar hoe, als dit eene republiek verlangt? Zal Frankrijk, zal Oostenrijk, zal zelfs Sardinie die kunnen toestaan? Zullen deze geen republikeinschen regeringsvorm dulden, wie zal dan over die landen regeren, als de volken hunne tegenwoordige vorsten beletten de teugels van het bewind op te vatten?

Wat zal eindelijk van den Italiaanschen Bond worden, als de Paus en Napels niet toetreden?

Als men dit alles overweegt, dan gelooven wij, dat voor een congres nog genoeg te regelen valt, en dat het niet juist is, wat vooral in de Engelsche bladen wordt beweerd, dat een congres slechts zoude dienen om te bevestigen, wat de oorlogvoerende partijen reeds onderling hebben besloten. Ons komt voor, dat bij de vredes-preliminairen slechts over drie punten is beslist, wel-

olkomen van de competentie der mogendheden zijn, te zamen gestreden hebben: 1°. dat de oorlog geigd zal zijn; 2. dat Oostenrijk van zijn grondgebied s meer dan Lombardije zal afstaan; 3. dat eene meene amnestie zal worden verleend. Door deze punis slechts uitgemaakt wat de partijen, die den oorlog oerd hebben, zelven betrof; maar daardoor is de tand van Italie niet geregeld.

Oostenrijk had het volste regt Lombardije, dat reeds Frankrijk en Sardinie was veroverd, af te staan, Frankrijk en Sardinie hadden gelijk regt zich daare te vergenoegen. Hoe verder de Italiaansche zaken geld zullen worden, hierover is niets beslist. Wel dt er gesproken van een Italiaanschen Bond, waarde paus honorair president zal zijn; maar dit kan ets beteekenen, dat beide vorsten zullen trachten, estiging van dien Bond te bevorderen. Het is immers denkbaar, dat zij besloten zullen hebben, dat er een aansche Bond zal zijn, onverschillig of de Italiaansche n daartoe willen toetreden of niet. Men kan toch aannemen, dat het voornemen zou bestaan, om de Paus en Napels weigeren deel daarvan uit te en, hen met geweld daartoe te dwingen (¹).

ar ons oordeel is dus tot volkomene regeling der aansche aangelegenheden een congres onvermijdelijk. ngeland schijnt men dan ook reeds van het denkterug te komen, om te weigeren deel daarvan te maken. De verrassing, die het plotselinge van vrede heeft veroorzaakt, heeft menige oordeelvelling elokt, waarvan men thans het verkeerde inziet.

tusschen is het eene moeijelijk te beantwoorden g, of men volkomen gerust zal kunnen zijn over toestand van Europa, al zijn de Italiaanschen aangenheden op een congres geregeld.

e reden, waarom Frankrijk den Italiaanschen oorlog ernomen heeft, blijft toch raadselachtig. Men zegt, dat het steeds Frankrijks belang was den invloed Oostenrijk te fnuiken; maar waarom moet dit juist s geschieden? was dat zooveel bloed en zooveel d waard? Frankrijk heeft roem behaald, beweert a verder, en het prestige van de Oostenrijksche krijgsgt is vernietigd. Maar men vangt toch geen oorlog n alleen om roem te behalen of te toonen, dat de gt van een anderen staat niet zoo groot is, als verpedt wordt. Frankrijk wilde niet de vrijheid, zoo at men voort, maar alleen de onafhankelijkheid van lie, dat is, de verdrijving der vreemde vorsten. Maar stenrijk blijft een deel van Italie behouden. Geheel lie is dus niet onafhankelijk; de vreemde beheerers zijn daaruit niet verdreven. Dat doel is dus et bereikt.

Van welke zijde men dien ten gevolge de zaak behouwe, de duisterheid, die het doel, dat Napoleon met n oorlog beoogde, bedekt, heldert niet op.

In Duitschland dreigt de strijd tusschen den invloed n Oostenrijk en Pruissen hoe langs zoo levendiger zullen worden; terwijl Turkije altijd een wondeplek waaruit de ziektestof zich over geheel Europa kan erspreiden.

Gerustheid kan dit alles niet geven. Maar voor het genblik zien wij daarin geen gevaar. Het is niet aarschijnlijk, dat, zoo onmiddelijk na den gesloten vrede, n der mogendheden op nieuw lust zal gevoelen de orlogsvlam te ontsteken. De tijd zal moeten leeren, f al deze gistingstoffen tot uitbarsting zullen komen, an of men er in slagen zal ze tot rust te brengen. et zal intusschen de taak der regeringen, ook van e staten van minderen rang zijn, den politieken toestand an Europa niet uit het oog te verliezen en hunne erdedigingsmiddelen niet te verwaarloozen.

(¹) Nadat wij dit geschreven hadden, lezen wij in het *Mainzer ournal* den officielen tekst der vredes-preliminairen, waaruit blijkt, t men werkelijk slechts overeengekomen is, het vormen van een liaanschen Bond te *begunstigen*.

Verslag over de Gouvernements electro-Magnetische telegrafen in Nederlandsch-Indië over het jaar 1858.

(*Vervolg en Slot.*)

Het nadeel van het gebruik van top-isolatoren op boomen werd dit jaar vooral zigtbaar, door het afsterven en vergaan van de toppen der boomen, waarop zij geplaatst waren. De isolatoren kwamen dan los; om ze weder te bevestigen moest of de boom en daarmede de takken afgekapt worden, waardoor vele stierven, of wel een nieuwe boom worden geplant.

Bijna dagelijks kwamen rapporten in, dat een of meer, ja soms tot 16 isolatoren toe, te gelijk door den bliksem vernield waren. Als men de lijnen langs gaat, ziet men somtijds vele boomen achter elkander, die in vollen groei staande gestorven zijn; van die allen zijn de isolatoren getroffen. Zijn de isolatoren bevestigd aan palen, dan worden deze gewoonlijk verbrijzeld. Te Samarang werden op die wijze te gelijk acht zware djatti houten dolken vernield.

Behalve de schade door den bliksem aangerigt, zijn eenige malen palen en boomen weggespoeld door hoogen waterstand, zonder dat daardoor echter lange storingen in de gemeenschap zijn te weeg gebragt.

Het heeft zich bevestigd, dat de levende kapokboomen uitmuntend voor telegraafpalen geschikt zijn. De sterfte houdt langzamerhand op en er zijn nu geheele lijnen, waar geen doode boom te zien is. Aan den anderen kant is echter ook gebleken, dat deze boomsoort niet in alle gronden even goed en in sommige zelfs in het geheel niet voorkomt, zooals o. a. in ziltige of altijd onder water staande gronden Op zoodanige plaatsen zijn nu andere boomsoorten aangeplant.

De nieuwe lijnen zijn geheel aan de oude gelijk, zij loopen bijna geheel door vlakke en lagere streken. Het hoogste punt, dat zij overgaan, is in de residentie Kadoe, ongeveer 2000 voeten boven de oppervlakte der zee. De wegen, die zij volgen, zijn echter voor een groot gedeelte slecht en in de Daija loehoer, het bosch van Soember waroe, en bij Lembangan niet meer dan voetpaden. Zij passeren vele bevaarbare rivieren, doch slechts weinige, waar vaartuigen met masten het gebruik van hooge palen vorderen. Dit is alleen noodig in de lijn van Weltevreden naar Cheribon, die over Krawang loopt; daar gaat de draad somtijds over palen van 16 ellen lengte. De grootste spanningen zijn over de Seraijoe, op den weg naar Tjilatjap, over de Kediri rivier, en bij Bezoeki over een zeebogt; deze laatste is 340 Ned. Ellen.

Voor steunpunten van den draad zijn weder grootendeels kapokboomen gebruikt. In Banjoemaas, waar aan beide zijden van de wegen groote djattiboomen staan, zijn de isolatoren bevestigd aan armen van 2 à 4 voeten, die aan deze boomen gespijkerd zijn.

De isolatoren, met boogvormige stangen en een schroefbout, zitten zeer vast en zijn gemakkelijk aan te brengen. Zij zijn zeer goed gemaakt en waren met zorg ingepakt, zoodat er, niettegenstaande het moeijelijk transport over slechte en lange wegen, nagenoeg geene gebroken zijn.

De uitgezonden draad is iets dunner, dan die voor de oude lijnen gebruikt werd en over het algemeen niet zoo goed, daar meermalen zoo veel slechte stukken gevonden werden, dat in een half pak, 10 en meer lasschen noodig waren.

III. *De kantoren.*

Er is nog geen gevolg gegeven aan het plan, om voor kantoren en woningen van de Chefs, gebouwen op te rigten. De kantoren, zoo wel van de oude als van de nieuwe lijnen, zijn derhalve nog gevestigd in voorloopige lokalen, bamboezen huisjes, gedeelten van galerijen, stallen, bijgebouwen enz.

De kantoren worden verdeeld in groote, overdragings en tusschenkantoren. De eerste zijn die, waar zich de groote lijnen vereenigen, of door zijtakken vereenigd worden, derhalve Weltevreden, Cheribon, Samarang, Soerabaija, Bandong en Magelang. Zij hebben voor elk der drie lijnen een toestel, dat altijd op dezelfde lijn blijft staan; terwijl de overdragings kantoren slechts twee toestellen hebben en de tusschenkantoren met één toestel voorzien zijn.

De vroegere uitgezonden toestellen waren, toen de nieuwe aankwamen, $1\frac{1}{2}$ à 2 jaar in gebruik en, daar er geene in voorraad waren, niet schoon gemaakt of gerepareerd kunnen worden. Om het laatste goed te doen, ontbraken bovendien de middelen. Zij waren derhalve in zoodanigen staat, dat, toen de nieuwe aankwamen, deze dadelijk op alle kantoren geplaatst moesten worden.

De nieuwe toestellen zijn voorzien van relais, waarin een stalen magneet de spiraalveer, die het anker terug houdt, vervangt; zij zijn veel gevoeliger dan de vroegere, ja zelfs te gevoelig, zoodat zij lastig zijn voor het gebruik in een klimaat, waar de luchtelectriciteit onophoudelijk en plaatselijk in spanning verandert. Men moet dan ook gedurig de hand aan de stelschroef hebben, hetgeen eene oplettendheid vordert, die vooral op overdragende kantoren niet gemakkelijk is te verkrijgen.

Zoo zij om deze reden al niet aanbevelenswaardig zijn, om eene andere reden zijn zij in deze gewesten af te keuren: namelijk de staal magneet is elk oogenblik in gevaar van zijn magnetisme te verliezen en daardoor het relais, waarvan er niet op elk kantoor in voorraad kunnen zijn, buiten gebruik te geraken. Reeds heeft dit met 2 van de 30 toestellen plaats gehad.

De toestellen zijn overigens met veel minder zorg bewerkt dan de vroegere. Uit Europa was ontboden een stel inductierollen voor Morses toestellen van Siemens en Halske, bestemd om, tusschen Batavia en Soerabaija, 112 mijlen afstand zonder overdraging, te seinen.

Het voldeed niet aan de verwachting In plaats van de gewone lokaalbatterij werd er eene van 5 elementen van Daniell van de driedubbele oppervlakte gevorderd, om, met zeer droog weder, eenige onleesbare teekens tusschen genoemde plaatsen over te brengen. Tusschen Batavia en Cheribon, 30 mijlen uit een gelegen, waar zij eerst geplaatst waren om de behandeling te leeren, ging het seinen zeer goed; echter alleen met mooi weder.

De toestellen hebben weinig te lijden gehad van den bliksem, doch de afleiders zooveel te meer.

IV *Het personeel.*

De telegrafisten worden voortdurend met goed gevolg hier gevormd.

Met het aannemen van nieuwe leerlingen was niet te beginnen, voordat bekend was wanneer de materialen voor de nieuwe lijnen hier zouden zijn en kon toen, bij de noodzakelijkheid om spoedig zeer vele kantoren te openen, slechts korten tijd tot oefening gegeven worden. Daardoor zijn er velen, die niet meer weten dan voldoende is, om dienst te doen. Ten einde hierin te voorzien, zullen zij later, als alle kantoren geopend zijn, beurtelings naar Batavia opgeroepen worden, om daar geregeld onderwijs te ontvangen.

De meesten, die zich aanboden, en dat getal was overgroot, waren jonge menschen en inlandsche kinderen, die niet op zich-zelven kunnen staan en wien men niet in zoo korten tijd de geschiktheid kon geven, om chefs van kantoren te zijn. Daarom werden onder de vele militairen, welke verzochten over te gaan, een twintigtal gekozen, die of vroeger telegrafisten waren of ten minste eene beschaafde opvoeding genoten hadden, en tijdelijk aan de telegrafie afgestaan. Zij werken, door hun voorbeeld, krachtig mede, om den geest van ondergeschiktheid, die bij deze dienst een hoofdvereischte is, onder de telegrafisten aan te kweeken en te onderhouden.

Er is reden, om in het algemeen zeer tevreden te zijn over het Europesche personeel; vooral het gedeelte, dat aan het daarstellen der nieuwe lijnen is werkzaam geweest, verdient lof voor den betoonden ijver en de volharding door hen aan den dag gelegd.

Bij besluit van den 23 September No. 7 is van eenige telegrafisten de bezoldiging verhoogd. Bij hetzelfde besluit zijn 14 leerlingen tot telegrafisten benoemd. Daarentegen is een ontslagen moeten worden en zijn twee in hunne betrekking geschorst.

Op 1 Januarij 1859 bestond diensvolgens het Europesche personeel uit

1 Ingenieur
4 Ambtenaren
26 Telegrafisten en
35 Leerlingen.

Het vaste inlandsche personeel, de lijnwachters, is vermeerderd naar mate de lijnen gereed kwamen en bestaat nu uit 150 personen. Zij bewaken elk een gedeelte van 9 tot 13 palen lengte, uitgezonderd in eenige onbewoonde streken, waar noodig bevonden werd, twee personen voor een gedeelte lijn te nemen.

De organisatie van het personeel bleef nog in behandeling.

Zoodra deze er is, zullen de Ambtenaren de hun toekomende titels ontvangen en een bepaalden werkkring krijgen, en de telegrafisten alsdan een vergelijkend examen afleggen, om naar den uitslag daarvan gerangschikt te worden in drie klassen,

V. *Ontvangsten en uitgaven.*

De uitgaven tot het daarstellen der nieuwe en het onderhoud der oude lijnen en kantoren, met inbegrip van de materialen, die niet uit Nederland aangevoerd zijn, werden bestreden uit credieten, daartoe beschikbaar gesteld.

Van deze credieten is nog genoeg voor de inrigting van alle kantoren en voldoening der rekeningen, die nog niet ingediend zijn, zoodat nu reeds eene benaderde opgave gedaan kan worden van de kosten van aanleg van het telegraafnet over Java.

De uitgaven voor onderhoud van de oude lijnen en kantoren zijn niet wel te scheiden van die voor de daarstelling der nieuwe; hetzelfde personeel was nu eens op de kantoren, dan aan de lijnen bezig; een groot gedeelte der uitgaven van het personeel is voor leerlingen, welke nog geen dienst doen, en behoort dus tot de kosten van aanleg.

Om deze redenen worden de gezamentlijke lijnen geacht in aanleg te zijn geweest tot nu toe en derhalve de baten en lasten van die deelen, welke gereed en in werking waren, in rekening gebragt.

De werkelijke ontvangsten en uitgaven geven een totaal van	ƒ 315467
Hierbij moet nog geteld worden de kosten voor inrigting der nieuwe kantoren en onvoldane rekeningen, begroot op	« 14000
Totale kosten van aanleg	« 329467

of ƒ 125 per kilometer.

Volgens opgave, voorkomende in het rapport van Lord Dalhousie bij zijne aftrede ingediend, zouden deze kosten in Britsch-Indië bedragen hebben ƒ 370; doch daaronder zijn waarschijnlijk begrepen de kosten voor daarstelling van kantoren enz.

In Pruissen worden deze kosten op ƒ 290 per kilometer geraamd. De uitgaven voor bewaking der lijnen bedragen nagenoeg ƒ 10 per kilometer 's jaars, hetgeen minder is dan dit, volgens eene opgave van Blavier, in Frankrijk bedraagt.

De uitgaven voor het personeel der kantoren is aanmerkelijk hooger dan in Europa, daar het hier, met inbegrip van bureaukosten, enz. meer dan ƒ 100 's jaars per kilometer zal bedragen, terwijl hiervan, naar de hoogste raming, nauwelijks 50 $^0/_0$ door de ontvangsten in 's lands kas zal terug vloeijen.

VI. *Werking van den telegraaf.*

De telegraaf heeft dit jaar in het algemeen slecht gewerkt. Verschillende oorzaken hebben daartoe bijgedragen, en wel in de eerste plaats het slechte weder, dat, bijna over geheel Java, de oost moesson tot een doorgaanden regen-of kenteringstijd maakte. Als verdere oorzaken zijn te noemen het gemis aan waarlooze toestellen, ter vervanging van de oude, die in slechten staat aangekomen of geraakt waren. Deze toestellen, in Maart verwacht, kwamen eerst in Augustus; de overgevoeligheid van de nieuwe relais, en de ongeoefendheid van de telegrafisten in de behandeling daarvan; de noodzakelijkheid om, ten einde in korten tijd vele personen geschikt voor de dienst te maken, de correspondentie door hen te laten houden, en eindelijk de noodzakelijkheid, om vele van de geoefende telegrafisten te gebruiken tot daarstellen der nieuwe lijnen.

Wat de storing der gemeenschap betreft, is uit de rapporten der lijnwachters, die daarop den staat van het weder vermelden, gebleken, dat zeer dikwijls losbarstende donderbuijen, die niet te digt bij de seinende of overdragende kantoren zijn. het seinen niet beletten, maar daarentegen verstopte of zwaar bezette luchten eene geheele ophouding der gemeenschap veroorzaken.

Nog in een ander opzigt was de werking van den telegraaf, speciaal voor het kantoor Weltevreden, niet voldoende.

De bestelling der ontvangen berigten geschiedde te langzaam. Men heeft getracht dit te verbeteren door het geven van premien voor spoedige bezorging, door boeten, door het geven van meerder loon, zonder dat daardoor echter de gewenschte uitkomsten verkregen worden.

De Ingenieur der Gouvernements Telegrafen.
J. Groll.

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de Redacteur!

Ik weet niet, of u gisteren avond de Harmonie gepasseerd is, en en passant eens een kijkje hebt genomen, hoe het daar binnen gesteld was. Het doet er ook in zooverre niets toe.

Ik kom een beschuldiging uitbrengen tegen het publiek van Batavia. Voor eenigen tijd is de Directie onzer Societeit begonnen, met muziek te geven, en toen werd in uw blad de wensch geuit, dat ook *dames* toegelaten zouden worden. Eer aan den galanten berigtgever, maar eer ook aan de Directie, die den volgenden muziekavond ook der dames vrijen toegang gaf, voor goede verlichting zorgde, bloemen in de zaal plaatste enz. En nu mijnheer de Redacteur! hoe worden die pogingen van de zijde des publieks beantwoord? Wat de heeren betreft, die komen in grooten getale, maar de dames? Behoudens eenige weinige gunstige uitzonderingen, blijven zij thuis of buiten op den weg. Dat moest zoo niet zijn. Men klaagt over de conversatie op de recepties, gelijk o. a. in den Java-Bode van gisteren avond — waarom grijpt men dan nu niet met vreugde de gelegenheid aan, om hierin een gunstige verandering te weeg te brengen? De Harmonie is een Societeit, waar men komt en gaat. Waarom doet men hier niet als in Nederland? Groot toilet wordt niet gevorderd; de heeren geven het wijze voorbeeld, door zich in 't wit te kleeden. Men kan komen en gaan naar goedvinden. Wanneer men nu zoo eens binnenkwam, rondzag, met dezen en genen een gesprek aanknoopte, en dan weer heenging, als men verkoos, evenals in den een of anderen tuin in Nederland, waar muziek gemaakt wordt, zou dat geen verbetering in den conversatietoon te weeg brengen? Mij dunkt ja, en ook de tot dusverre zoo razend stijve omgang tusschen de jongelui van beiderlei geslacht zou gemakkelijker, aangenamer worden. Waarom geven de hoofdambtenaren met hunne dames en andere aanzienlijke ingezetenen hierin geen goed voorbeeld? 't Is een onbegrijpelijk publiek, het Bataviasche, — is er in 't geheel geen amusement, dan klaagt men over de verveling, is er iets — hoe gering dan ook — dan deugt het niet. Bijvoorbeeld de opéra, concerten enz. Bij sommigen is het onverschilligheid, maar bij de meesten een ongelukkige stijve en zeer misplaatste trotschheid.

Door dit in uw eerstvolgend no. op te nemen, mijnheer de Redacteur! zal u ten hoogste verpligten,

Uw Dw. Dr.

Batavia, 8 September 1859. X.

(*Redactie.*)

Mijnheer de Uitgever!

Uw berigtgever omtrent eene van wege het Militair Administratief beheer te Samarang gehouden uitbesteding is niet volledig ingelicht geworden, en had behooren na te denken, dat bij flesschen, die in kisten worden gepakt, ook kurken behooren. Ook zijn deze het 100tal aangenomen tegen ƒ 20.— Ik behoef u niet te zeggen, dat ik alle moeite zal aanwenden om te weten, welk kostelijk vocht in een zoo kostbaar omhulsel wordt geborgen. Immers wanneer de kist van 50 bottels ledig reeds kost ƒ 28.50.— wat moet dan niet die kist gevuld kosten. Daar de aanneming voor dat beheer is, moet ik veronderstellen, dat zij is voor de bonische expeditie, en zullen de Nederlandsche volksvertegenwoordigers, die den minister van kolonien zoo ijselijk hard zijn gevallen over de weinige zorg, die, zoo als zij pretenderen, bij de eerste expeditie voor de troepen in acht genomen is, nu wel verbaasd staan over de meer dan *royale* verzorging van die troepen.

Onder het schrijven ontvang ik het volgend berigt, per particulieren telegraaf.

Het is reeds gelukt 9000 fleesschen, 9000 kurken en 165 ledige wijnkisten, voor de u bekende prijzen afteleveren. Zend ons dus met den meesten spoed des noods per telegraaf, al wat gij van dien aard hebt of koopen kunt, want in Indie het ijzer smeden wanneer het regt warm is, behoort tot eene der grootste kunsten;— indien alles naar evenredigheid wordt aangenomen, dan behoeft men van den heer Sloet niet meer te weten te komen, in wiens zakken de tonnen gouds vloeijen.

Ik eindig, mijnheer de uitgever, daar ik mij haasten moet, aan mijne commissie te voldoen, en hoop dat u mij het geheim tot twee uur zult bewaren, ten einde geene concurentie of hooge marktprijzen hier te ondervinden.

Uw. Dw. Dienaar.

25 + 20 + 12 = 100.

P. S. bij het sluiten ontving ik een aanbod van een groot aantal ledige (zoogenaamde fijne wijn) kistjes van 12 bottels inhoud, in de veronderstelling dat het innerlijke aan het uiterlijke diende te beantwoorden.

(*Redactie*).

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN	DATUM	NAAR
September	5	Engelsch	Alise Hawthon.	Joblon	Singapore	28 Aug.	Londen
„	6	Amerikaansch	Philomela	Berry	Batavia	5 Sept.	Padang
„	8	Deensch	Hercules	Huuten	Liverpool	1 Junij	Singapore
„	—	Nederlandsch	Bengalen	Planten	Rotterdam	16 Mei	Batavia
„	—	Bremer	Shakspere	Techter	Batavia	7 Sept.	

Aangekomen schepen te *Batavia.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN		AGENTEN.
September	7	Ned. Indisch	schoener	l'Union	G. Schuit	Bantam	4 Sept.	Pandel, en Stiehans
„	8	Nederlandsch	brik	Koerier	T. J. Rotgans	Macao	17 Julij	van Ommeren, Rueb & Co.
„	—	„	bark	Scheveningen	J. K. Annokkee	Singapore	28 Aug.	B. Kopersmit & Co.
„	—	Ned Indisch	„	Amalia Augusta	van Marle.	Tagal		Landberg, Bez. de Bie & Co.
„	—	Oldenburg	schoener	Alfred Herman	W. Brummer	Samarinda	26 Aug.	E. Moormann & Co

Vertrokken schepen van *Batavia.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
September	8	Nederlandsch	bark	Hendrika	W. van Aalburg	Nederland
"	—	"	"	Kaap Hoorn	L. J. Dik	Samarang
"	—	Ned. Indisch	stooms.	Banda	G. A. Neije	Singapore
"	—	"	"	Samarang Packet	J. F. Scheel	Samarang en Soerabaija
"	—	"	bark	Faid Alim	Said Alhabassij	Sam., Soer. en Sumanap
"	—	"	"	Justina	Lim Goanling	Cheribon
"	9	Nederlandsch	schip	Elisabeth en Anthoinetta	Besier	Nederland
"	—	"	"	Neptunes	P. Schuurman	"
"	—	Oldenburg	"	O. Thijen	C. D. Addicks	Bushire
"	—	Belgisch	"	Philotaxe	L. A. Weijsen	Samarang
"	10	Nederlandsch	schip	Samarang	Swarts	Soerabaija
"	—	Ned. Indisch	stooms.	Padang	A. Guijot	Samarang en Soerabaija
"	—	Amerikaansch	bark	Omagh		Singapore

In lading liggende schepen te *Batavia.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Commercie Compagnie	G. J. Bruker		Haager & Schuurman.
"	"	Pauline*	B. J. Post		"
"	"	Henriette	J. van Loenen		"
"	brik	Louise Roeloffina*	Sijbrandi		"
"	schip	Zaanstroom	R. L. Schaap		Schimmelpenninck & Co.
"	"	Yssel	Maarschalk		"
"	brik	St. Michael	L. D. Boswijk		"
"	bark	Canton	H. J. Tweehuijs		"
"	"	Euterpe	A. Kuijpers		"
"	"	Louis Meijer	O. Hazewinkel		Landberg, Bezoet de Bie & Co.
"	"	Noord-Braband	H. R. Bok		"
"	"	Amelia Augusta	van Marle	Nederland	"
"	"	Ferdinand en Louis*	J. K. de Weerd		Jacometti & Co.
"	"	Maleijer	Bok		Busing, Schröder & Co.
"	"	Agatha en Maria	W. B. van Zijp	Soerabaija	Dümmler & Co.
"	brik	Luitenant Admiraal Tjerk Hiddes	O. S. Parma	Nederland	"
"	bark	Maria Agnis	B. ten Brink	Soerabaija	E. Moormann & Co.
"	schip	Maria Anna*	Overgaauw	Nederland	van Ommeren, Rueb & Co.
"	brik	H. Willebrordus	de Boer	Nederland	"
"	"	Koerier*	T. A. Rotgans		"
"	bark	Buitenzorg	H. H. Ruhaak	Nederland	"
"	"	St. Jan*	Lammerts		"
"	"	Catharina Maria	J. A. Ballot		"
"	"	Neerlands Koningin	Geerling		"
"	schip	Doctrina en Amicitia	Straatman	Nederland	"
"	"	Philips van Marnix*	E. van Duijn		B. Kopersmit & Co.
"	"	Biesbosch*	J. H. Mugge		"
"	bark	Vriendentrouw*	D. Greveliuk		"
"	"	Nicolaas Witsen	B. J. Stoffels		"
"	"	Jacoba Helena*	J. Swart		"
"	"	Sara Alida Maria	S. Stapert		"
"	"	Scheveningen	J. K. Annokkee		"
"	brik	Wilhelmina Elise	M. Priebee	Nederland	"
"	bark	Henriette Elisabeth Susanna*	A. Meijboom		"
"	schip	Stad Dokkum*	N. van der Werff		"
"	"	Ouderkerk a/d. Amstel	D. H. Kramer		"
"	"	Phoebus*	de Roever qq		Paine, Stricker & Co.
"	"	Susanna en Elisabeth*	C. Ouwehand		Maclaine, Watson & Co.
"	"	Staatsraad van Ewijck	de Winter		"
"	bark	Drie Vrienden	Anderson	Rotterdam	"
"	schip	Willem de Eerste	T. J. Niedfeld		J. Cezard & Co.
"	bark	Honingbij	van der Valk		"
"	"	Loevestein	Vonck		"
"	"	Johannes Christiaan	Obelt	Nederland	C. Bahre & G. Kinder.
"	"	Maria Magdalena	Willebrink	Nederland	"
Ned. Indisch	"	Sara Eleonora*	Schuijmer	Samarang	Cassalette & Co.
"	"	Hawil Hair*	Sech Arfan	Cheribon	B. J. Jacobs.
"	"	Noorban*	Said bin Djen	Banka	"
"	"	Alnoer*	Sech Sultan	Samarang	"
"	"	Josdool Barie*	Sech bin Jaffar	Banka	Buijs, Jacobsen & Co
"	schip	Fathool Moebarak*	Said bin Segaf	Cheribon	"
"	bark	Saijool Gair*	Sech Basarahiet	Cheribon	"
"	"	Kim Tiangtaij*	Kwee Sintjie	Palembang	"
"	"	Hairol Barie*	Sech Arfan	Cheribon en Sumanap	"
"	brik	Ocean*	Giam Liangsoeij	Singapore en Siam	"
Engelsch	"	Spirit of the Age*	Billing		Morgan, Melbourn & Co.
"	bark	William Simpson*	Splatt	Londen	Maclaine, Watson & Co.
"	"	Gaze Hound*		China	"
"	brik	Kate*	Grange	Melbourne en New Zealand	"
Hamburgsch	bark	Elise Rübcke*	Boijsen		Metzendorff, Wilmans & Co.
Zweedsch	"	Maria Auguste*	Bijström		"
Pruiss.	schip	Der Süd*	Malchow	Siam	"
Fransch	"	Pallas*	Dabun		Busing, Schröder & Co.
"	"	Johanna*	Wetzel	Bordeaux	C. Bahre & G. Kinder.
Bremen	"	Fides*	Arfmann		"
Hanover	bark	Esperance*	H. A. Feijen		E. Moormann & Co.
Oldenburg	schoener	Alfred Herman*	W. Brummer		"

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een*

Aangekomen schepen te *Sumanap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Aug.	15	N. I.	bark	Baboel Joesoor	Almainie	Grissee
"	17	N. I.	"	Salma	Jakim	Soerabaija.

Vertrokken schepen van *Sumanap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Aug.	17	N. I.	brik	Rachmanie	Osman	Soekadana
"	19	"	bark	Fathul Karim	Sech Fagie	Pad. via Sam

Aangekomen schepen te *Tjilatjap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Aug.	25	Ned.	brik	Generaal Michiels	P. G. Visser	Batavia
"	26	"	"	Wilhelmina	D. van Dale	"

Aangekomen schepen te *Palembang.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Aug.	18	N. I.	schoen.	Kim Seenhaot	Kwee Ontoan	Singapore

Aangekomen schepen te *Patjitan.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Aug.	21	N. I.	schip	Gertrude	J. M. Sobels	Pangool

Aangekomen schepen te *Padang*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Julij	30	Ned.	bark	Minister Pahud	T. Kieviet	Sumanap
Aug.	1	"	"	Johanna en Louise	C. D. Popken	Batavia
"	2	Amer.	"	Telegraph	A. W. Giles	"
"	3	"	"	Hussar	W. H. Houland	"
"	5	Ned.	"	Julie	R. Brem	Rotterdam
"	12	Ned.	"	Catharina Maria	Schuchard	Pondecherij
"	14	Ned.	"	Magdalena	J. Rooij	Amsterdam

Vertrokken schepen van *Padang*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Julij	30	N. I.	stooms.	Padang	Guijot	Bat. v. Benc.
Aug.	20	Ned.	schoen.	Maria Catharina	E. Oort	Pondecherij
"	—	Amer.	bark	Telegraph	A. W Giles	Boston

Kort Handelsberigt van China.

HONGKONG, 10 AUGUSTUS 1859.

De uitvoer van Thee naar Groot-Brittannie bedraagt voor dit saisoen, 1859–1860, 4,775,200 ℔, tegen 1,020,500 in het vorige jaar, en toont dus eene vermeerdering van 3,754,700 ℔ aan.

De Zijde uitvoer bedroeg 3,954 balen tegen 1,493 in het vorige saisoen en alzoo eene vermeerdering van 2,464 balen. Naar Marseille beliep de uitvoer 106 balen.

Naar de Vereenigde Staten van Noord-Amerika bedroeg de uitvoer van Thee 1,700,500 ℔.

De *Osprey* zeilde, den 14den Julij, van Macao naar de kolonien met 388,500 ℔ Thee.

Te Fuhchow rezen, na het vernemen der tijding van de nederlaag op de Peiho, de prijzen der Thee met 2 thails ℗ picol en later werden nog hoogere prijzen betaald. Gedurende de laatste 14 dagen hadden groote omzettingen plaats, als 30,000 kisten Congou, 1,800 kisten Souchong, 34,000 halve kisten Oolong en omstreeks 4,000 pakken Pekoe.

De prijzen van andere waren zijn zeer verminderd en er vond veel omzet in invoeren plaats.

Kort Handelsberigt der Philippijnsche Eilanden.

MANILA, 4 AUGUSTUS 1859.

De aanvoer uit de Provincien was, gedurende de laatste 14 dagen, zeer beperkt. De uitvoer bedroeg in de laatste maanden:

Suiker. 75,000 picols, waarvan een derde gedeelte naar Australie, en het overige naar Engeland en de Vereenigde Staten van Amerika.

Hennep. Omstreeks 24,000 picols werden naar de Vereenigde Staten en 12,000 naar Engeland verscheept.

De Hennep, waarvan 17,000 picols, hoofdzakelijk Albay, aankwamen, werd tegen 4 $ $87^1/_2$ @ 5 $ verkocht.

Suiker was kalm, doch behaalde eenige betere prijzen. De prijs van N⁰ 2 witte, valt niet te noteren. Cebu 3 $ 20 @ 3 $ 25; Iloilo 3 $ @ 3 $ 12; Taal 2 $80 @ 2 $ 89.

Rijst was weinig voorradig. Een kleine hoeveelheid Pangasinan werd @ 2 $ 25 verkocht; een andere hoeveelheid van 2500 picols goede Javasche werd niet van de hand gezet.

Sapanhout vond geene verbetering. Drie partijtjes van Iloilo haalden 1 $ 30. De aanvoer bedroeg 2000 picols.

Koffij werd niet aangebragt. 3,500 picols werden @ 11 $ 50 zilver verkocht.

Huiden vonden vraag voor China. 800 picols werden ter markt gebragt.

Vrachten waren hetzelfde gebleven.

MARKTPRIJZEN.

TE BATAVIA, DEN 10 SEPTEMBER.

Arak, *f* 40,—
Koffij, Java *f* $32^1/_2$ laatste afdoening
———, Padang, niet aan de markt.
Suiker N⁰. 16 sedert de aankomst der laatste mail 15,000 picols te Soerabaija @ *f* 17,— verkocht; minder niet te koop.
Rijst, Indramajoe met zakken. De Kandangauer oogst afgedaan à *f* $187^1/_2$ ℗ koijang met zakken. Te Batavia afgedaan 12000 picol à *f*17,— à *f*$17^1/_4$,—
———, witte Batavia, 1ste kwaliteit, *f* 135,— @ *f* 140,—
———, " " 2de kwaliteit, *f* 110,— @ *f* 130,—
———, Carga *f* 100,—
Wisselkoers op Holland, *f* $103^1/_2$ @ *f* 104,— Engeland, *f* $11^1/_8$ Singapore *f* 2 75, China *f* 2 80,— @ *f* 2.85. Calcutta *f* 132,— nominaal.
———, Gouvernement, 103⁰/₀.
Vrachten. Noord-Braband @ *f* 45,— voor Rijst naar Rotterdam, te Kandanghauer te laden.

TE SOERABAIJA, DEN 5 SEPTEMBER

Suiker *f* 17,—
Koffij,
Rijst, (Carga) ℗ koijang *f* 115 @ *f* 130,—
idem (witte) " " *f* 160 @ *f* 170,—
Koehuiden
Arak ℗ legger *f* 50,—
Olie (Klapper.) *f* 20,—
Olie (Katjang.)
Kadjang Matteu. *f* 7,—
Rotting *f* 8 @ *f* 9,—
Wisselkoers. *f* 108⁰/₀.

HANDELSBERIGTEN.

AAN- EN UITVOER TE BATAVIA,

VAN DEN 27 TOT EN MET DEN 29 AUGUSTUS 1859.

Aanvoer.

Van Nederland via Newcastle per Ned. bark *Pauline*, gez. Post, agt. Haager en Schuurman,

60 hammen, 100 vn. teer, *Agenten.*
839 tonn. steenkolen, *N. H. M.*

Van Rotterdam per Ned. bark *Maria Magdalena*, gez. Willebrink, agt. C. Bahre en G. Kinder.

1 rijtuig, *van den Broek.*
25 kn. champagne, *B. Kopersmit en co*
1 kt. leder, 1 do. ijzerwerk, *B. Andreas en co.*
200 vs. boter, ...
100 vs. boter, *John Pryce en co.*
6 vs. boter, *Martin, Dyce en co.*
100 kn. bier, *Reynst en Vinju.*
2 kn. medicijnen, *Busing, Schröder en co.*
30 bn. garen, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
500 keld. genever, *Gumprich en Strauss.*
6 kn. manufact., *Dümmler en co.*
500 keld. genever, *Jacometti en co.*
2 manufact., 6 do. parcelein, *Reiss.*
200 ks. kaas, 10 hammen, 70 kn. wijn, *Order.*
22 kn. manufact., *B. van Leeuwen en co.*
1 rijtuig, *van Ommeren, Rueb en co.*
25 kn. opium, *N. H. M.*
242 coll. gouv. goederen, *Gouvernement.*
200 vs. spijkers, 3 coll. do. 95 kn. kramerijen enz., 21 coll. manufact , 20 do. koper, 12 do. zink in bladen, 50 kn. garen, *Agenten.*

Voor Soerabaija.

6 vn. provisien, 5 kn. do. 1 do. vruchten op brandy, 1 do. vruchten op water, 20 keld. zuren, 100 ank. groentens, 3 kn. zilverwerk, 7 do. diversen, 12 do kramerijen, 76 do. kaas, 2 do. boeken, 19 do. wijn, 87 do. manufact., 5 pakk. do. 30 bn. do. 16 kn. koopmanschappen, 20 do. gedr. vruchten, 57 ps gerookt vleesch, 62 hammen, 10 boss. ankers, 10 vs. rolpens, 1 kt. do. 2 do. saucijsen, 100 vs. boter, 11 kn. likeuren, 1 do. koek, 16 bn. zeildoek, 1 do. leder, 1 rijtuig, 13 kn. meubelen, 2 do. spiegels, 14 coll. ijzerwerk, 1 kt. tuigen, 1 vt. lampen, 8 kn. koek en banket, 1 klok, 13 kn. leijen, 1 do. tinwerk do. orgels, 1 do. zadelwerk, 1 do. koperwerk, 1 kop. teugel, 1 ps. machinerien.
55 coll. gouv. goederen, eene partij machinerien, *Gouvernement.*

Van Nederland per Ned. schip *Henriet Elisabeth Susanne*, Meijboom, agt. B. Kopersmit en co.

4 kn. diversen, 2 do. en 415 coll. provisien, kramerijen, lederwerk, verfwar modewaren, blik en ijzerwerk, kleederen, hoeden enz., 500 keld. genever, vn. bier, *Gumprich en Strauss.*
20 bn. garen, 2 kn. 25 coll. touw, 200 vn. bier, 30 pijp. do. 3 kn. kurken, bn. do. 8 vn. wijn, 92 kn. do. *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
85 md. min. water, 210 coll. provisien, 5 kn. diversen, 7 coll. metaal en kers, 1 rijtuig, *van Ommeren, Rueb en co.*
100 kn. wijn, 23 do. kramerijen, provisien, ijzerwerk en schoenen, *Picart.*
12 coll. manufact., 25 do. diversen, *Feltkamp, Mispelblom en co.*
25 coll. manufact., *G. Wilson en co.*
8 coll. manufact., 4 do. linnen, *Metzendorff, Wilmans en co.*
4 coll. manufact., 1 kt. do. 3 md. min. water, 400 vn. bier, 80 do. boter, bascules, 4 bn. laken, *Order.*
10 coll. manufact., 26 do. kramerijen enz., *Hunter, Houghton en co.*
100 boter, *John Prijce en co.*
317 vs. boter, 8 kn. diversen, *Reynst en Vinju.*
4 coll. diversen, *Kraijenbrinck.*
6 kn. papier, *H. M. van Dorp.*
40 vn wijn, 5 coll. manufact., *E. Moormann en co.*
2 kn. muzijk instrument, *Rijckmans.*
100 kn. theelood, *Tiedeman en van Kerchem.*
13 kn. schrijfbehoeften, *Jacometti en co.*
5 coll. ijzerwerk, 1203 blokk. zink, 10 kn. koper, 10 roll. lood, 150 hamme 3 coll. manufact., 3 do. kramerijen, *B. Andreas en co.*
18 kn. schrijfbehoeften, 4 piano's, *Cassalette co.*
3 coll. diversen, 2 md. kramerijen, *Schimmelpenninck en co.*
2 coll. kantoorbehoeften, *G. Kolff en co.*
2 piano's, *Dubray en co*
2 kn. boeken, *Lange en co.*
11 kn. papier, *van Riet en ter Gouw.*
150 vs. spijkers, 28 kn. wijn, 8 do. manufact., 2 bn. do. 1 do. schrijfbehoeft *C. Bahre en G. Kinder.*
150 vs. boter, 200 keld. genever, 10 kn. garen, 60 do. manufact., 1 do. papi 10 do. lijnkoeken, 20 do. bladkoper, *J. Cezard en co.*
100 kn. manufact., *Busing, Schröder en co.*
182 kn. manufact , *van Maanen en co.*
18 coll. manufact., *Tauber.*
17 kn. diversen, *Reiss.*
4 kn. diversen, *van Beresteijn.*
22 coll. manufact., 12 kn. kramerijen, *Pandel en Stiehaus.*
4 coll. manufact., 50 kn. wijn, *Haager en Schuurman.*
4 coll. manufact., *Dümmler en co.*
210 kn. kaas, 70 coll. teer, 13 kn. ansjovisch, 60 vs. boter, *G. Buijn en co.*

Van Nederland per Ned. bark *Vesta*, gez. Gerrebrands, agt. Haager en Schuurman.

389550 ℔ steenkolen, 180 bn. zakken, *N. H. M.*
5 oxh. wijn, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*

Van Liverpool per Eng. schip *Spirit of the Age*, gez, Billing, agt. Morgan, Melbourn en co.

2110 bn. manufact., 807 kn. do. 61 coll. do. 300 st. hout, 8383 blokk. lo

Van Amsterdam per Ned. schip *Maria Agnes*, gez. ten Brink, agt. E. Moormann en co.

1 kt. droogerijen, *G. Buijn en co.*
1 kt. diversen, *van Marmeren.*
1 kt. diversen, *T. Crone.*
5 kn. wijn, 3 vruchten, 6 hammen, 3 st. vleesch, 8 coll. diversen, 2 pull. stroo 1 vt. meel, 2 md. bier, 3 do. min. water, *Gumprich en Strauss.*
1 kt. ornementen 24 vn. wijn, 110 kn. bier, *Cassalette en co.*
15 led. leggers, 200 vs. boter, 7 ks. kaas, 100 md. min. water, 13 kn. papier 25 do. kramerijen, 367 stav. ijzer, 675 coll. manufact., *Agenten.*
3 bn. manufact., 11 kn. do. 8 coll. do. 92 kn. kramerijen, *C. Bahre en G. Kinder.*
18 coll. manufact., 4808 stav. ijzer, *Busing, Schröder en co.*
76 coll. manufact., *B. van Leeuwen en co.*
5 coll. manufact., *Order.*
8 bn. manufact , *Paine, Stricker en co.*
9 coll. manufact., *B. Kopersmit en co.*
300 hammen, *John Pryce en co.*
53 kn. manufact., *Haager en Schuurman.*
32 coll. diversen, *Beijvanck.*
157 coll. gouv. goederen, *Gouvernement.*
24 coll. manufact., *Pitcairn, Syme en co.*
2 coll. provisien, 18 do. metaal, 115 vs. do. *Arnold en Zonen.*
200 vs. loodwit, *Dümmler en co.*
15 kn. manufact , *Schimmelpenninck en co.*
57 coll. manufact., *B. van Leeuwen en co.*
4 coll. manufact., 72 bn. zakken, *Metzendorff, Wilmans en co.*
2 coll. diversen. 236 do. vensterglas, 8 do. manufact., *Engelhard en co.*
100 md. bier, 13 kn. papier, 25 do. kramerijen, 369 stav. ijzer, 675 coll. manufact., *Agenten.*
100 vs. kop. munt, 680 do. spek, 119 stav. ijzer, 102 coll. manufact., 190 hout, *N. H. M.*

Voor Soerabaija.

3 kn. koopmanschappen, 112 do. manufact. en kramerijen, 1 do. zadelwerk, do. provisien, 2 do. diversen, 1 vat haring, 1 kt vasen, 30 bn. drills, 1810 stav. ijzer, 1 kt. modewaren, 8 bn. manufact.

Uitvoer.

Naar Londen per Eng. schip *Minnehaha*, gez. Brown, agt. Martin, Dyce en co.

126 pic. gomdammer, 30 dos. Jap. soija, 1500 ps. buffelhuiden, 125 pic. gom elastiek, uit entrep. *Borneo C. Limited.*
720 pic. rijst, 25/m. rott. stoelen. *Agenten.*
27 pic. buffelhoorn, 2 kn. piano's, *Pitcairn, Syme en co.*
1 kt. genever, *Burt, Myrtle en co.*
11000 pic. suiker, 800 do. sapanhout, 3000 do. hennep, 1700 ps. led. zakken *Aan boord gebleven lading.*

Naar Singapore per Amerik. schip *Versailles*, gez. Sherbriner, agt. Paine, Stricker en co.

257 bn. drills, 100 vn. meel, 200 kn. tabak, 280 bn. werk, 2 kn. diversen *Aan boord gebleven lading.*
8 bn. stroozakken, 1 pic. garen, 308 do. rotting, 1 kt. koopmanschappen, 3 keld. genever, uit entrep. *Agenten.*

Naar Nederland per Ned. schip *Alida Maria*, gez. de Vries, agt. Haager en Schuurman.

30 pic. rotting, 6000 do. rijst, *Schimmelpenninck en co.*
119 pic, kadranghout, 150 kn. boomwas, 5605 ℔ thee, 6 pic. notenmuskaat, 15 ps. koehuiden, 66 do. buffelhuiden, *Agenten.*
76 pic. kruidnagelen, *Borneo C. Limited.*
2 kn. Jap. porcelein, 5/m. sigaren, uit entrep. *Tiedeman en van Kerchem.*
55 pic. rotting, *Aan boord gebleven lading.*

Naar Engeland via Padang per Eng. bark *Charlotta Ann*, gez. gez. Young, agt. Borneo C. Limited.

681 pic. rijst, 10/m. mal. stokken, 99 pic, rotting, *Agenten.*

AAN- EN UITVOER TE PADANG,

VAN DEN 1 TOT EN MET DEN 20 AUGUSTUS 1859.

Aanvoer.

Van Rotterdam per Ned. bark *Julie*, gez. R. Brem.

36 coll. bier, 1439 keld. genever, 166 coll. wijn, 11 ks. bitter, 10 do. ve 25 keld. bessen genever, 10 vn. azijn, 20 ks. ala olie, 20 md. selzerwater, ks. kaas, 200 hammen, 20 st. rookvleesch, 1 kt. ossenhaas, 1 do. en vn. sa cijsen, 30 vn. rolpens, 10 do. gerookte worst, 10 do. ossentong, 4 coll. harin 2 ks. ansjovisch, 40 coll. groentens, 38 kn. provisien, 3 do. mostaard, 110 aardewerk, 9 kn. glaswerk, 120 vs. spijkers, 100 put. lijnolie, 60 vs. verfwa ren, 3 kn. do. 5 do. terpentijnolie. 2 do. vernis, 1 do. rijtuiglak, 10 vs. 28 ks. kaarsen, 6 do. inkt, 2 do. papier, 1 do. kantoorbeh , 1 do. kramerij 1 do. hoeden, 1 do. woll. dekens, 7 do. verlakt leder, 1 bl. kurken, 1 etiketten, 60 do. callicots, 10 do. madapoll., 60 vn. teer, 7 kn. suikerwerk, do. banket, 2 do. zadelwerk, 1 do. lepels en vorken, 12 pakk. zakken, 1 coll. manufact., 400 vs. boter, 30,000 dakpannen, 3000 vorsten, 50 st. tegel 78 coll. koopgoed, 30 kn. lijnolie, 44 coll. touwwerk, *R. van Oosten en co.*
43 coll. manufact., *H. van Ryckevorsel en co.*

Van Pondicherry per Ned. bark *Catharina Maria*, gez. Schuchard.

21 bn. lijnwaden, 1 do. diversen, 6 kn. do. 21 zakk. anijszaad, 382 bs. 2290 stell. aardewerk, 10 bn. goenie zakken, 8000 metselsteenen, 20 rott. len, 11 do. mandjes, 18 do. wagentjes, 9 pakk. do. matten, 1 vt. inkt, planken, 1 kranig. ghie, *Agenten.*

Van Amsterdam per Ned. bark *Magdalena*, gez. J. Rooij.

50 bn. koffers, 10 kn. wollen dekens, 10 do. bladkoper, 21 roll. lood, 7 spijkers, 19 kn. koperdraad, 25 do. wijn, 10 do. papier, 200 vs. boter, stav. ijzer, 25,000 dakpannen en 1000 vorsten, 40 kn. lijnolie, 50 vn. teer, kn. glaswerk, 19 do. aardewerk, 75 do. en vn. bier, 3 kn. zeildoek, 10 zink, 4 kn. adrin. rood, 25 bn. garen, 74 kn. bl. katoen, 64 do. verfgoederen 10 bn. laken, 5 do. ruwe goederen, 36 kn. gedr. katoen, 75 bn. ruwe do. kn. do. 417 do. wit do. 30 do. shirtings, 10 bn. drills, *N. H. M.*
12 kn. koopmanschappen, 1 do. manufact , 1 draaiorgel, 6 zijden hoeden, *zagvoerder.*

Uitvoer.

Naar Pondicherry per Ned. bark *Catharina Maria*, gez. Schuchard.

947 pic. pinangnooten, 98 do. rotting, 60 katt. notenmuskaat, *Manangal.*

Naar Boston per Amerik. schip *Telegraph*, gez. A. W. Giles

5374 pic. koffij, *Purvis en co.*

Verttrokken Passagiers van Batavia.

van den 7 tot en met den 9 September 1859.

Met het Ned. Ind. stoomschip Banda, Kapt. G. A. Neije, Mevrouw Mu feld, 2 dames Platon, Mevr. Bedier en 5 Kinderen, de hh. Boedam en E en de Jough Swemer naar Singapore via Muntok en Riouw.

SNELPERSDRUK H. M. VAN DORP TE BATAVIA.